

POLÍTICA DE DESENVOLUPAMENT DE LA COL·LECCIÓ DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Coordinació i redacció:

Elisabet Gibert Riba, Glòria Pérez Salmerón

Revisió

Assumpta Bailac i Puigdellívol

Col·laboració

Consol Garcia Grau, Núria Pi Vendrell, Montse Puig Zuza

Agraïments

Roser Pecanins Contreras, Maria Saborit Cavalleria, Núria Silvestre Gusi

POLÍTICA DE DESENVOLUPAMENT DE LA COL·LECCIÓ DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

1. Introducció	1
2. Objectius	2
3. Audiència del document	3
4. Metodologia	3
4.1. Les directrius	3
4.2. El mercat	3
4.3. L'ús del fons actual de les biblioteques	4
5. Col·lecció inicial	5
5.1. Selecció	5
5.2. Estàndards	6
5.3. Àrees de la col·lecció	6
5.4. Suports documentals	7
5.5. Tipus d'obra (ficció/no ficció)	10
5.6. Nivell (adult/infantil)	10
5.7. Bibliobusos	11
6. Manteniment de la col·lecció	12
6.1. Selecció	12
6.1.1. Eines de selecció	12
6.2. Estàndards	13
6.3. Àrees de la col·lecció	14
6.4. Suports documentals	15
6.5. Tipus d'obra (ficció/no ficció)	17
6.6. Nivell (adult/infantil)	17
6.7. Bibliobusos	18
7. Criteris generals de selecció	19
7.1. Llengua dels documents	19
7.2. Actualització de la col·lecció	20
7.3. Límits geogràfics i cronològics	21
7.4. Duplicació de títols	22
7.5. Convivència entre suports	22
7.6. Fons especials	23
7.7. Suport genèric	23
7.8. Donatius al Servei de Biblioteques	23
7.9. Criteris generals que regeixen la selecció	24
7.9.1. Selecció de recursos electrònics	26
8. Eines de selecció per a les biblioteques	26
9. Avaluació de la col·lecció	28
9.1. Avaluació de fons	28
9.1.1. Actualització del contingut	29
9.1.2. Utilització del fons	30
9.1.3. Estat físic dels documents	30
9.2. Retirada de fons obsolet	30

10. Polítiques de participació i comunicació amb usuaris	31
10.1. Donatius a biblioteques	31
10.2. Desiderates o suggeriments de compra	32
10.3. Queixes	32
10.4. Comissió de Selecció	33
10.5. Política de desenvolupament de col·lecció	33
11. Bibliografia	35
11.1. Recursos informatius	36

POLÍTICA DE DESENVOLUPAMENT DE LA COL·LECCIÓ DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

1. INTRODUCCIÓ

La Diputació de Barcelona, a través del Servei de Biblioteques, dóna suport als municipis en l'àmbit de biblioteques públiques.

Les funcions del Servei de Biblioteques són diverses però, en matèria de col·lecció, l'aportació es defineix en la dotació a les biblioteques públiques del territori d'una col·lecció inicial i el manteniment continuat d'aquests fons.

Al mateix temps, el Servei de Biblioteques manté un catàleg col·lectiu de totes les col·leccions de les biblioteques de la Xarxa i garanteix l'accés dels usuaris a la suma de totes les col·leccions a través d'un sistema de préstec interbibliotecari que permet la disponibilitat dels documents des de qualsevol biblioteca de la Xarxa.

La responsabilitat de la formació de les col·leccions inicials és del Servei de Biblioteques. El desenvolupament d'aquesta col·lecció inicial és una funció compartida entre la Diputació de Barcelona i els diferents municipis, a excepció dels bibliobusos que depenen exclusivament de la Diputació de Barcelona. La construcció de la col·lecció es fa en base a dos eixos:

- La Diputació de Barcelona aporta la col·lecció inicial i el manteniment del fons bàsic per a totes les biblioteques de la Xarxa.
- Els municipis, a través de les seves biblioteques, tenen la responsabilitat d'adaptar i adequar el fons a les necessitats i característiques de la seva població.

Amb una actuació a dos nivells, un de general i un de local, es pot aconseguir una bona col·lecció de biblioteca pública entenent que ha de ser suficient, equilibrada, actual i adequada als usuaris.

El Manifest de la Biblioteca Pública de l'IFLA/Unesco de 1994 estableix que "...tots els grups d'edat hi han de trobar materials que atenguin les seves necessitats. Els fons i els serveis han d'incloure tota mena de mitjans i tecnologies modernes, així com material tradicional. És fonamental que tinguin elevada qualitat i responguin a les necessitats i condicions locals".

Aquest document és el compromís públic del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona amb la política de selecció que s'estableix. Està pensat per a les biblioteques públiques del territori que treballen en xarxa i que reben el suport del Servei de Biblioteques de manera global. Aquest document no és tancat i, per tant, es revisarà periòdicament i s'introduiran els canvis que es considerin oportuns per tal d'actualitzar-lo a la realitat de cada moment.

2. OBJECTIUS

Els objectius d'aquest document són tres:

- Fixar l'àmbit d'actuació del Servei de Biblioteques en l'aportació de la col·lecció a les biblioteques públiques de la Xarxa. Això afecta tant a l'aportació inicial de la col·lecció com al manteniment de les col·leccions.
- Definir els criteris de selecció dels fons documentals que aporta el Servei de Biblioteques i donar-los a conèixer.
- Oferir un marc general que permeti a cada biblioteca definir la seva pròpia política de selecció, coneixent quin és el suport que rep de la Diputació de Barcelona i quins són els criteris de selecció que s'aplicaran.

3. AUDIÈNCIA DEL DOCUMENT

Aquest document va dirigit als responsables polítics interessats, als bibliotecaris responsables de les biblioteques públiques, als gestors locals implicats en aquest camp i, en definitiva, als usuaris de les biblioteques que vulguin tenir informació sobre la formació de la col·lecció.

4. METODOLOGIA

Aquest document recull els criteris de selecció, les eines de què es disposa per dur-la a terme i els procediments establerts al Servei de Biblioteques. Per establir els percentatges inicials i de creixement de la col·lecció s'ha tingut en compte diferents elements: els principis generals de la biblioteca pública, que estableixen directrius internacionals; el mercat editorial, discogràfic i de vídeo i un estudi de les col·leccions existents a partir de les dades d'ús del fons a les biblioteques públiques actuals.

4. 1. Les directrius

Els principis bàsics, les normes i directrius que s'han tingut en compte per elaborar aquest document són¹:

1. Normes per a les biblioteques públiques a Catalunya (1991)
2. Manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública (1994)
3. Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques (2002)

4. 2. El mercat

Les dades referents a l'estat i producció actuals del mercat editorial, discogràfic i de vídeo són fruit del coneixement i l'experiència del DSAD (Departament de Selecció, Adquisició i Distribució del Servei de Biblioteques) en la tasca que desenvolupa des de ja fa anys, en relació al món editorial. La relació amb editorials, distribuïdors i llibreters fan que aquest departament disposi d'un coneixement pràctic i real de les

¹ Vegeu les referències bibliogràfiques completes a l'apartat 11

tendències actuals del mercat i de tots aquells elements que condicionen l'elaboració de col·leccions per a les biblioteques públiques.

4.3. L'ús del fons actual de les biblioteques

Aquest factor s'ha aplicat per poder conèixer les necessitats dels usuaris actuals de les biblioteques públiques. Cal dir que aquest element s'ha treballat en funció d'un recull de dades estadístiques en relació a uns indicadors de referència i només s'ha tingut en compte l'ús en préstec dels documents i no l'ús en sala.

La informació completa de la metodologia utilitzada i l'anàlisi dels resultats de l'informe sobre l'ús es poden consultar a **[l'Annex 1](#)**.

5. COL·LECCIÓ INICIAL

5.1. Selecció

La col·lecció inicial de les biblioteques públiques de la Xarxa s'elabora a partir de quatre factors principals:

- La quantitat de volums
- La temàtica
- Les àrees de la col·lecció
- Els suports dels documents

La selecció del contingut de la col·lecció es realitza a partir de la **bibliografia bàsica** que ha elaborat el DSAD, amb l'assessorament i avaluació dels experts en diferents matèries de la Comissió de Selecció (vegeu punt 10.4.). La bibliografia bàsica té tres nivells per a diferents tipus de biblioteques: biblioteques filials o bibliobusos, locals i centrals urbanes o de districte.

Aquesta bibliografia s'actualitza de manera constant, ja que s'incorporen les novetats que s'adquireixen de manteniment i que es consideren bàsiques per a una col·lecció inicial. D'altra banda, els proveïdors comuniquen els títols descatalogats o difícils de trobar en el mercat i es busquen noves alternatives que substitueixin aquests títols, de manera que la bibliografia quedi el màxim de compensada i actualitzada possible. La col·laboració amb els llibreters, editors i distribuïdors és molt important per mantenir aquesta eina, juntament amb els membres especialistes de la Comissió de Selecció que han avaluat el fons.

Les persones que participen en la selecció de fons (a partir de la bibliografia bàsica elaborada per la Comissió de Selecció) per a les col·leccions inicials són els bibliotecaris que treballen al DSAD. Quan el fons a adquirir correspon a un trasllat de biblioteca on ja hi ha un/a director/a de la biblioteca, aquest/a pot designar el personal bibliotecari de la biblioteca que col·labori amb els bibliotecaris del Departament per a fer la selecció dels fons.

Els fons inicials es compren de manera genèrica per a tots els tipus de biblioteques deixant de banda les condicions pròpies del territori. És a dir, la selecció que es fa

dels fons inicials és bàsica i no té en compte les característiques del territori, si en el mateix municipi ja hi ha altres biblioteques o si una part important de la població té alguna característica especial. L'adequació del fons a la població i als objectius i programes de la biblioteca s'haurà de fer a nivell local, i en la fase de manteniment de la col·lecció tal com s'ha exposat.

5.2. Estàndards

El volum total de la col·lecció inicial queda establert a **La biblioteca pública a la província de Barcelona: un servei en xarxa**. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2002.

Aquest document estableix els estàndards quantitius de la col·lecció de cada biblioteca en funció del nombre d'habitants de cada població o àrea d'influència en el cas que formi part d'una xarxa local, i de l'espai disponible. En aquest document s'indica també estàndards com els d'equipament informàtic o de personal. Els paràmetres de col·lecció són a **l'Annex 2.5**.

Les *Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques* estableixen com a ideal que en la fase de constitució del fons, la biblioteca nova compti amb 1 llibre per habitant. Aquesta directriu es compleix a les biblioteques de municipis petits i mitjans. Com més gran és la població més s'allunyen els estàndards quantitius d'aquesta recomanació.

5.3. Àrees de la col·lecció

Atès que la inversió de la Diputació de Barcelona en fons documental està estructurada en partides econòmiques que s'estableixen en funció del suport, i que el pressupost és l'eix bàsic de l'aportació, s'entén com a àrea de col·lecció els diferents suports.

La secció de referència, que constitueix el pilar bàsic del Servei d'Informació, es crea en funció de l'espai i amb la col·laboració de les biblioteques. Per aquest motiu, el DSAD selecciona els documents en base a les àrees de coneixement deixant a criteri de la biblioteca la creació d'aquesta secció d'informació i referència.

El paper del Servei de Biblioteques pel que fa a la selecció en cadascun dels suports és el següent:

1. Llibres – inclou llibres per a tots els públics (adults i infants).

La selecció del fons bàsic es fa des del DSAD. En cas de trasllat de la biblioteca es fa amb la col·laboració del personal bibliotecari de les biblioteques del territori que hi treballa i coneix el fons.

2. Música – inclou tota la música en CD (tant la infantil com la d'adults).

La selecció del fons inicial es fa des del DSAD.

3. Vídeos – inclou tots els nivells (per a adults i per a infants).

La selecció del fons inicial es fa des del DSAD.

4. Publicacions periòdiques – En aquest cas s'inclouen les revistes i diaris en paper. La selecció dels títols de les revistes i diaris en paper corre a càrrec de la biblioteca. L'aportació del Servei de Biblioteques és la gestió de les subscripcions de forma centralitzada i l'establiment d'un pressupost com a base quantitativa per a fer la selecció. En el cas que encara no estigui assignat el personal bibliotecari destinat a una biblioteca nova o en procés de trasllat, la selecció es farà des del DSAD, amb el benentès que la selecció de les renovacions anuals es farà des de la biblioteca.

5. Recursos digitals - L'accés a bases de dades, publicacions digitals i selecció de recursos web accessibles per Internet es fa des del DSAD, amb la col·laboració d'una comissió formada per personal de diferents biblioteques. La selecció és única per a totes les biblioteques i les de nova creació o trasllat disposen del mateix accés que la resta de biblioteques. A nivell infantil el Servei de Biblioteques ofereix la web infantil Chillas que conté una selecció de recursos electrònics per a nens elaborada per una comissió de bibliotecaris especialitzats en seccions infantils.

5.4. Suports documentals

El Servei de Biblioteques aporta una col·lecció inicial bàsica en diferents formats:

- Llibres
- Mapes (de carreteres, d'excursions i guies de ciutats).
- CDs

- Vídeos (no films de ficció)
- DVDs (no films de ficció)
- Publicacions periòdiques en paper
- Recursos digitals via Internet (inclou bases de dades, portals, revistes electròniques i llocs web en general)
- CD-ROMs de referència com enciclopèdies i diccionaris per als bibliobusos atès el problema d'espai propi d'aquest servei.

Els següents materials es deixen a lliure elecció de la biblioteca per incorporar en la fase de manteniment si es considera oportú:

- DVDs (de ficció)
- Vídeos (de ficció)
- Mapes de gran format
- Cassets
- Disquets
- Partitures
- Microformes
- Material braille
- Llibres sonors
- Cartells
- Qualsevol altre material no especificat a excepció dels que vénen com a material d'acompanyament d'un altre element.

Les *Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques* diuen que la biblioteca pública ha d'oferir un ampli ventall de recursos en diversos suports i en una quantitat suficient per satisfer les necessitats i interessos de la comunitat. En aquest sentit el Servei de Biblioteques adquireix una col·lecció bàsica que inclou diferents suports.

Els percentatges generals de la col·lecció inicial per cada àrea són els següents:

Mòduls de Biblioteca

	Llibres	Música	Vídeos
A	87%	10%	3%
B	87%	10%	3%
C	88%	9%	3%
D	89%	9%	2%
E	89%	9%	2%
F	82%	12%	6%

A – Biblioteca filial –

Població inferior a 5.000 h.o amb població entre 5.000 i 15.000 h. Amb superfície inferior a 300 m2.

B – Biblioteca local 1 -

Població entre 5.000 i 15.000 h. o superior a 15.000 h. Amb superfície inferior a 500 m2.

C – Biblioteca local 2 –

Població entre 15.000 i 30.000 h. amb superfície entre 500 i 900 m2.

D – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal -

Població entre 30.000 i 50.000 h. amb superfície de més de 1.000 m2

E – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal –

Més de 50.000 h. amb superfície de més de 2.000 m2

F - Bibliobusos

Com es pot observar a la col·lecció inicial, la presència del llibre és la més important amb diferència dels altres suports. S'ha fet un tractament diferent a cada mòdul ja que s'ha vist la necessitat d'establir diferents percentatges, per donar un servei més adient a diverses realitats. Com més petita és la biblioteca més presència en percentatge del suport audiovisual hi ha, ja que el volum general de la biblioteca és petit i, per tant, si no s'augmenta la part audiovisual queda una representació musical i de vídeo massa pobre. Els bibliobusos són els que tenen més percentatge de documentació audiovisual, ja que per a les obres bàsiques de coneixement poden nodrir-se de biblioteques més grans, a través del préstec interbibliotecari.

Aquesta distribució de percentatges és molt semblant a la que s'està duent a terme en els darrers anys. La diferència és que s'augmenta lleugerament la representació de la música en tots els mòduls, però amb més força als mòduls de biblioteques més petites i els bibliobusos.

El suport vídeo és lleugerament més alt a les biblioteques petites i mitjanes, perquè les biblioteques grans s'haurien de moure en unes xifres molt elevades que no es corresponen amb l'oferta del mercat editorial.

Els percentatges complets són a **I'Annex 2** i a **I'Annex 4**.

5. 5. Tipus d'obra (ficció/no ficció)

Els percentatges de la col·lecció inicial són:

	A	B	C	D	E	F
Ficció	37%	33,25%	31%	28,50%	27,25%	50,75%
No Ficció	63%	66,75%	69%	71,50%	72,75%	49,25%

A – Biblioteca filial –
Població inferior a 5.000 h.o amb població entre 5.000 i 15.000 h. Amb superfície inferior a 300 m2.
B – Biblioteca local 1 -
Població entre 5.000 i 15.000 h. o superior a 15.000 h. Amb superfície inferior a 500 m2.
C – Biblioteca local 2 –
Població entre 15.000 i 30.000 h. amb superfície entre 500 i 900 m2.
D – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal -
Població entre 30.000 i 50.000 h. amb superfície de més de 1.000 m2
E – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal –
Més de 50.000 h. amb superfície de més de 2.000 m2
F - Bibliobusos

Els percentatges establerts són diferents per mòduls de manera que com més petita és la biblioteca més part de ficció s'hi troba i a la inversa, tal com recomanen les directrius internacionals.

A l'**Annex 5** hi ha la informació completa.

Les Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de les biblioteques públiques indiquen que quan més gran és la quantitat de fons més representació del fons no ficció ha de tenir.

5.6. Nivell (adult/infantil)

Els percentatges de la col·lecció inicial són:

	A	B	C	D	E	F
Adult	76,67%	78,33%	79%	80,67%	81,50%	67,67%
Infantil	23,33%	21,67%	21%	19,33%	18,50%	32,33%

El nivell dels documents de la col·lecció també té un tractament diferenciat per mòduls. Com més petita és la biblioteca més representació de nivell infantil té. Les

*Normes per a Biblioteques Públiques a Catalunya*² recomanen un 25% del fons infantil. En la formació de la col·lecció no s'arriba al 25% en la majoria de mòduls perquè s'ha inclòs tots els suports (vídeos, CD i llibres). Els vídeos i els llibres respecten aquest percentatge, però no la part musical, atès el mercat discogràfic. Els bibliobusos superen el percentatge de fons infantil recomanat pel seu perfil d'usuari majoritari. A l'**Annex 6** hi ha la informació completa.

5.7. Bibliobusos

El tractament de la col·lecció dels bibliobusos és diferent de la resta de les biblioteques ateses les característiques d'aquestes biblioteques mòbils. L'espai condiona de manera definitiva la presència d'una representació de tots els àmbits de coneixement. L'accés a les obres bàsiques per als usuaris dels bibliobusos queda garantit a través del servei de préstec interbibliotecari.

La formació de la col·lecció es fa únicament des del Servei de Biblioteques ja que els bibliobusos donen servei a diversos municipis del territori.

Les *Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques* estableixen que el volum mínim del fons per al punt de servei més petit no ha de ser inferior a 2.500 llibres. El Servei de Biblioteques compleix aquesta directriu ja que el fons inicial d'un bibliobús és de 4.200 llibres.

Com es pot comprovar en els percentatges donats de col·lecció inicial els bibliobusos (mòdul F) tenen un tractament diferent:

- Hi ha més fons audiovisual que a la resta de biblioteques per afavorir el préstec (vegeu el punt 5.4.)
- Les obres de ficció i les de no ficció estan gairebé equilibrades al 50% del fons, per donar un millor servei als usuaris dels bibliobusos. (vegeu 5.5.)
- El fons infantil arriba al 32% atenent el perfil d'usuari més habitual. (vegeu el punt 5.6.)
- Les enciclopèdies i diccionaris s'adquireixen en versió CD-Rom pels problemes d'espai que tenen els bibliobusos.

² Vegeu la referència bibliogràfica completa a l'apartat 11

6. MANTENIMENT DE LA COL·LECCIÓ

6.1. Selecció

La col·lecció de la biblioteca es va construir al llarg del temps. A partir del fons inicial, es van incorporant novetats editorials per tal de mantenir la col·lecció actualitzada, adequada i útil als usuaris.

A partir de l'any 1997 els convenis entre els municipis i la Diputació de Barcelona en matèria de biblioteques contemplen que el fons documental de manteniment s'aportarà per ambdues institucions amb un repartiment del 50% cadascuna. L'aportació en fons documental de la Diputació de Barcelona es fa des del Servei de Biblioteques i, més concretament des del Departament de Selecció, Adquisició i Distribució. La informació del pressupost és a l'**Annex 3.5**.

El DSAD fa la selecció dels títols de manteniment bàsic de la col·lecció amb la col·laboració de les llibreries i dels membres del Comitè Permanent de la Comissió de Selecció (vegeu punt 10.4.). Les llibreries ofereixen un servei mensual de novetats a examen orientades al perfil d'usuari de biblioteca pública. Cada llibreria recull totes les novetats sobre uns temes prèviament acordats amb el DSAD. Paral·lelament, es fa un seguiment dels catàlegs editorials i la premsa especialitzada.

La selecció final la fa el personal bibliotecari del DSAD i alguns bibliotecaris membres del Comitè Permanent de la Comissió de Selecció especialitzats en algun àmbit.

La relació completa de col·laboradors és a l'**Annex 3.7**.

Els documents seleccionats s'adquireixen i es processen físicament i s'envien a les biblioteques en 10 lots anuals de llibres i 6 de material audiovisual. Consulteu l'**Annex 3.6**.

6.1.1. Eines de selecció

Llibres a examen – Aquest sistema s'utilitza per a la selecció de novetats per al manteniment de la col·lecció. Mensualment 12 llibreries fan arribar al DSAD les novetats editorials, sobre els temes prèviament acordats i tenint en compte el perfil d'usuari de biblioteca pública. Els vídeos també se seleccionen a través de mostres que fan arribar alguns proveïdors al DSAD.

Catàlegs editorials i premsa especialitzada – Paral·lelament als llibres a examen des del DSAD es fa un seguiment dels catàlegs editorials, les ressenyes a premsa general i especialitzada, per tal de tenir una visió el més global possible del mercat editorial. Els discos es trien a través de referències a la premsa i catàlegs diversos.

Bibliografies temàtiques i de novetats – Hi ha altres institucions com la Generalitat de Catalunya o bé la Generalitat valenciana que elaboren bibliografies selectives i de novetats. Aquesta documentació configura una eina més per a la selecció.

Suggeriments de les biblioteques - Sempre que es tracti de títols d'interès general per a totes les biblioteques, els suggeriments es tenen en compte en fer la selecció.

6.2. Estàndards

La quantitat de fons a seleccionar variarà d'una biblioteca a una altra funció del mòdul al qual pertany. Els mòduls agrupen biblioteques amb característiques generals similars pel que fa a la població, superfície i funció de la biblioteca.

Els mòduls són un dels eixos bàsics de la distribució del pressupost (**Annex 3.5.**). A partir dels mòduls, dels percentatges de creixement de la col·lecció i dels suports s'estableix la quantitat i de quina manera es construirà la col·lecció adquirida pel Servei de Biblioteques.

Mòduls

- A – biblioteques filials amb població inferior a 5.000 habitants o amb població entre 5.000 i 15.000 habitants i superfície inferior a 300 m².
- B – biblioteques locals amb població entre 5.000 i 15.000 habitants o població superior a 15.000 habitants i superfície inferior a 500 m².
- C – biblioteques locals amb població entre 15.000 i 30.000 habitants i superfície entre 500 i 900 m²
- D – biblioteques centrals de districte, centrals urbanes o centrals comarcals amb població entre 30.000 i 50.000 habitants i amb superfície de més de 1.000 m².
- E – biblioteques centrals de districte, centrals urbanes o centrals comarcals amb població de més de 50.000 habitants i amb superfície de més de 2.000 m².
- F - bibliobusos

6.3. Àrees de la col·lecció

A l'igual que a la col·lecció inicial, en el manteniment també es diferencien les àrees en funció de l'estructura del pressupost que aporta la Diputació de Barcelona que agrupa la col·lecció en funció dels suports. La selecció es fa tenint en compte els percentatges de creixement de la col·lecció:

1. Llibres – inclou llibres per a tots els públics (adults / infants).

La selecció es fa en funció de la temàtica, malgrat que alguns títols siguin susceptibles de formar part del servei d'informació i referència, secció diferenciada a les biblioteques, perquè es considera que cada biblioteca ha de decidir on vol col·locar les obres que arriben per lot i quin tractament han de tenir.

La selecció es fa principalment des del DSAD, amb la col·laboració de bibliotecaris de la Xarxa i en alguns casos compartida amb les biblioteques. Anualment es fan arribar a les biblioteques 10 lots amb els títols seleccionats.

Cal destacar que, com a mesura provisional, hi ha alguna excepció a aquests criteris generals, com la de la selecció de novel·la per a algunes biblioteques. Aquelles biblioteques que disposen de pressupost municipal trien i adquireixen la novel·la directament i no en reben cap per lot. Per compensar aquesta inversió, el Servei de Biblioteques ofereix unes bibliografies sobre temes d'interès per a les biblioteques que formen part d'aquest grup. A partir d'aquestes bibliografies les biblioteques seleccionen títols pel valor de l'aportació en novel·la estipulada en aquest document, en funció del pressupost i dels percentatges de la col·lecció. La informació més detallada sobre aquest sistema es troba a la Intranet corporativa de la Diputació de Barcelona.

D'altra banda, s'elaboren bibliografies específiques per millorar la col·lecció en algunes matèries en concret. Des de les biblioteques es fa una selecció de títols de les bibliografies en funció d'un pressupost que s'estableix per mòduls. Cada any es completen matèries diferents.

2. Música – inclou tota la música, per a adults i per a infants. La selecció es fa des del DSAD i es fa arribar a les biblioteques en 6 lots anuals. També s'ofereixen bibliografies dels diferents estils musicals per millorar la col·lecció.

3. Vídeos– inclou vídeos per a adults i per a infants. Queden exclosos els films de ficció per a adults. Es fa la selecció des del DSAD i es fa arribar a les biblioteques en 6 lots anuals.

4. Publicacions periòdiques – Inclou els diaris i revistes en paper. La selecció es fa anualment des de cada biblioteca, a partir d'un pressupost establert pel Servei de Biblioteques i en funció del mòdul de la biblioteca.

5. Recursos digitals – L'accés a bases de dades, publicacions digitals i selecció de recursos web, tant de la general com de la web infantil Chillas es fa des del DSAD, amb la col·laboració d'algunes biblioteques.

Les *Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques* diuen que la biblioteca pública ha d'oferir un ampli ventall de recursos en diversos suports i en una quantitat suficient per satisfer les necessitats i interessos de la comunitat. En aquest sentit el Servei de Biblioteques adquireix una col·lecció bàsica que inclou diferents suports.

6.4. Suports documentals

El Servei de Biblioteques fa un manteniment de la col·lecció bàsica en diferents suports:

- Llibres
- Mapes (de carreteres, de ciutats i d'excursions)
- CDs
- CD-ROMs de referència com enciclopèdies i diccionaris per als bibliobusos atès el problema d'espai propi d'aquest servei.
- Vídeos (no films de ficció)
- DVDs (no films de ficció)
- Publicacions periòdiques en paper
- Recursos digitals via Internet (inclou bases de dades, portals, revistes electròniques i llocs web en general)

Els següents materials es deixen a lliure elecció de la biblioteca si es considera oportú:

- DVDs (de ficció)

- Vídeos (de ficció)
- CD-ROMs de temàtica diversa
- Mapes de gran format
- Cassets
- Disquets
- Partitures (només es distribueixen les de suport genèric)
- Microformes
- Material braille
- Llibres sonors
- Cartells
- Qualsevol altre material no especificat a excepció dels que vénen com a material d'acompanyament d'un altre element.

El volum total de la col·lecció de manteniment ve condicionat anualment pel pressupost.

Els percentatges generals de manteniment de la col·lecció són els següents:

Mòduls de Biblioteca

	Llibres	Música	Vídeos
A	70%	20%	10%
B	72%	20%	8%
C	72%	20%	8%
D	76%	17%	7%
E	76%	17%	7%
F	63%	25%	12%

A – Biblioteca filial –

Població inferior a 5.000 h.o amb població entre 5.000 i 15.000 h. Amb superfície inferior a 300 m2.

B – Biblioteca local 1 -

Població entre 5.000 i 15.000 h. o superior a 15.000 h. Amb superfície inferior a 500 m2.

C – Biblioteca local 2 –

Població entre 15.000 i 30.000 h. amb superfície entre 500 i 900 m2.

D – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal -

Població entre 30.000 i 50.000 h. amb superfície de més de 1.000 m2

E – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal –

Més de 50.000 h. amb superfície de més de 2.000 m2

F - Bibliobusos

Cal comentar que aquests percentatges establerts són del manteniment del fons bàsic i estan pensats perquè les biblioteques incorporin més títols amb pressupost municipal. Els percentatges finals els decidirà cada municipi.

La representació del llibre és més baixa que a la col·lecció inicial per donar més cabuda a la gran quantitat de novetats musicals i de vídeo i a l'alta rotació que tenen els documents audiovisuals.

La distribució de percentatges que s'estableix és la mateixa que s'està portant a terme des de l'any 2000.

Els percentatges complets per matèries de la col·lecció de manteniment són a **l'Annex 3** i **l'Annex 4**.

6.5. Tipus d'obra (ficció/no ficció)

Els percentatges del total del fons de manteniment de la col·lecció que s'adquireix des del Servei de Biblioteques són els següents:

	A	B	C	D	E	F
Ficció	46,12%	39,13%	30,87%	29,37%	26,75%	53,75%
No Ficció	53,88%	60,87%	69,12%	70,63%	73,25%	46,25%

A – Biblioteca filial –
Població inferior a 5.000 h.o amb població entre 5.000 i 15.000 h. Amb superfície inferior a 300 m2.
B – Biblioteca local 1 -
Població entre 5.000 i 15.000 h. o superior a 15.000 h. Amb superfície inferior a 500 m2.
C – Biblioteca local 2 –
Població entre 15.000 i 30.000 h. amb superfície entre 500 i 900 m2.
D – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal -
Població entre 30.000 i 50.000 h. amb superfície de més de 1.000 m2
E – Biblioteca Central de Districte, Central Urbana o Central Comarcal –
Més de 50.000 h. amb superfície de més de 2.000 m2
F - Bibliobusos

Es fa un manteniment de la part de ficció més elevat a les biblioteques del mòdul A i bibliobusos i més elevat en no ficció en la resta de biblioteques, tenint en compte les directrius internacionals. A **l'Annex 5** hi ha la informació sobre aquesta qüestió.

Les Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de les biblioteques públiques indiquen que com més gran és la quantitat de fons, més representació del fons no ficció ha de tenir.

6.6. Nivell (adult/infantil)

Els percentatges de creixement de la col·lecció adquirida pel Servei de Biblioteques és el següent:

	A	B	C	D	E	F
Adult	71%	75%	80,67%	81,67%	83,67%	62,67%
Infantil	29%	25%	19,33%	18,33%	16,33%	37,33%

De la mateixa manera que en la col·lecció inicial, hi ha un percentatge més alt de manteniment de la col·lecció infantil com més petita és la biblioteca, atenent el perfil d'usuari més nombrós que tenen les biblioteques d'aquest mòdul. A **l'Annex 6** hi ha la informació completa sobre la representació infantil a la col·lecció.

6.7. Bibliobusos

Els bibliobusos tenen un manteniment de la col·lecció diferent a la resta de les biblioteques ja que, com s'ha dit, no compten amb pressupost municipal i la col·lecció és responsabilitat de la Diputació de Barcelona. Les diferències més grans amb les biblioteques són:

- La diferència de manteniment per suports. Es fa un manteniment més alt dels documents audiovisuals que a la resta de biblioteques.
- La ficció supera el 50% de la col·lecció de manteniment per poder oferir el servei de préstec correctament.
- El fons infantil de manteniment supera el 37% atès el perfil d'usuari més nombrós dels bibliobusos.

La distribució interna de les matèries de cada suport és també substancialment diferent de les biblioteques com podeu comprovar a **l'Annex 3** d'aquest document.

7. CRITERIS GENERALS DE SELECCIÓ

7.1. Llengua dels documents

Les llengües dels documents de la col·lecció inicial i de manteniment són bàsicament dues: Català i Castellà.

Aquestes dues llengües representen el 88,32% de la bibliografia bàsica i, per tant, de la col·lecció inicial. El català representa un 33,81% i el castellà un 54,51%. Aquests percentatges poden variar a mesura que s'actualitza la bibliografia bàsica. Aquesta distribució ve determinada per la presència de les dues llengües en el mercat editorial. A la col·lecció de manteniment no hi ha cap percentatge determinat de creixement de fons per llengües ja que es considera important seleccionar en funció del mercat editorial.

Les altres llengües representades a la biblioteca són les següents: anglès, francès, alemany, italià, portuguès, àrab i les de l'estat espanyol. Aquestes llengües representen un 11,68% de la bibliografia bàsica. Es tracta d'obres de ficció, novel·les, diccionaris i obres d'aprenentatge de llengües. A la secció infantil no tenen gairebé representació.

El Servei de Biblioteques aposta per la compra de documents en català i castellà ja que s'entén que són les llengües de comunicació habitual. Es posa l'accent en les llengües oficials i en les llengües que coneix de manera habitual una gran part de la població. En els recursos electrònics la voluntat és de seleccionar bases de dades en català o castellà però el mercat no ofereix productes amb continguts dirigits al perfil d'usuari de biblioteca pública en aquestes llengües. Per aquest motiu, se subscriuen alguns recursos electrònics en llengües estrangeres.

Actualment, el catàleg col·lectiu del Servei de Biblioteques conté un 61,92% de títols en castellà, un 26,11% en català i un 11,97% en altres llengües.

Els criteris que se segueixen per seleccionar en català o en castellà són els següents:

Ficció - Preferència per la versió original en obra de creació literària i ficció. Les obres escrites en castellà es compraran en aquesta llengua i les obres escrites originalment en català no se seleccionaran en castellà.

Les novel·les i llibres infantils en català que arriben per suport genèric són susceptibles d'arribar una mica més tard a la biblioteca, atès que el circuit establert alenteix una mica el procediment d'adquisició.

No Ficció - Preferència per la llengua catalana en les obres generals o de no ficció. Cal remarcar que en aquest punt, el mercat editorial marca molt la tendència i que la majoria d'aquestes obres no es publiquen en català o bé ho fan al cap de temps de l'edició castellana.

La selecció de títols en llengües estrangeres d'àmbit proper cal fer-la també a nivell local per adequar-se millor a les necessitats dels usuaris. En aquest sentit, el DSAD facilitarà eines de selecció i adquisició a les biblioteques.

El mercat editorial dels documents en altres llengües d'àmbit més llunyà com l'àrab o l'urdú, és molt limitat i la majoria de vegades els documents s'han d'importar. Això encareix els documents i, en molts casos, la dificultat per seleccionar acuradament els títols per la manca de coneixement de les llengües per part de les persones que seleccionen i la dificultat en el procés de compra de documents en llengües d'àmbit no proper no faciliten un adequat creixement de la col·lecció. Les seccions especialitzades en llengües minoritàries que donen servei a una minoria de la població s'han de crear des de l'àmbit local per oferir un servei adequat. Les biblioteques que donen servei a poblacions amb un gran percentatge d'immigrants hauran de valorar com oferir servei a aquesta part de la població.

L'aposta del Servei de Biblioteques és per l'augment de la selecció de mètodes d'autoaprenentatge en llengua catalana i castellana, així com l'establiment d'un programa de seccions especialitzades amb préstec centralitzat de documents en altres llengües per a totes les biblioteques ja que la col·lecció pot quedar molt fragmentada si s'inclouen moltes llengües i pocs documents en cadascuna d'ella a cada biblioteca.

7.2. Actualització de la col·lecció

Quan se seleccionen els títols de la col·lecció inicial s'opta per escollir l'última edició que existeix al mercat editorial.

En la majoria de casos s'intenta no triar edicions anteriors a cinc anys, encara que hi ha força excepcions. En obres de ciències socials, religió, cinema, art, literatura o filosofia s'accepten alguns títols amb data d'edició anterior als cinc anys si al mercat no existeix cap altra edició en igualtat de qualitat. La circumstància del mercat editorial i l'existència d'exemplars fa que en algunes ocasions se seleccionin títols anteriors a 1990 però, si l'obra és bàsica, es prefereix dotar la col·lecció inicial amb aquests títols sense tenir en compte l'any d'edició.

En les obres que es té especial cura en la selecció de la darrera edició són en les obres de referència, les de matèria tècnica i científica, les obres de geografia i de dret.

La dificultat que ofereix el mercat editorial per tenir informació real de les novetats és un element bàsic a tenir en compte a l'hora de seleccionar i pot crear certes distorsions en alguns casos en fer la selecció.

La selecció del fons de creixement de la col·lecció es fa mensualment, en el cas dels llibres, a partir de les novetats editorials del mes. Per tant, es triaran novetats que s'han editat o bé l'any en curs o bé l'anterior (sobretot en les seleccions fetes a principis d'any). Puntualment es poden triar obres amb data de publicació anterior si es detecten buits generals importants en les col·leccions. Els buits particulars de cada biblioteca s'hauran de cobrir amb pressupost municipal.

A les llistes de títols que ofereix el DSAD, per tal que les biblioteques triïn els títols que consideren oportuns, també hi ha obres anteriors a l'any immediatament anterior ja que les bibliografies es confeccionen amb les novetats dels darrers dos o tres anys, en funció de la matèria.

7.3. Límits geogràfics i cronològics

No hi ha límits geogràfics ni cronològics en la col·lecció inicial ni en el manteniment. Es pretén cobrir la informació d'arreu i de tots els temps, encara que hi ha una limitació indirecta per la llengua dels documents en el cas dels llocs geogràfics. La majoria d'informació sobre determinats països sovint no es troba ni en català ni en castellà. En aquests casos, es pot cobrir amb documents en altres llengües o amb obres de l'àmbit geogràfic més ampli.

Cal tenir en compte que hi ha àmbits geogràfics que tenen una quantitat de títols al mercat editorial molt superior a altres. Un exemple en són les obres sobre conflictes armats en diversos països. En aquests casos, s'intenta equilibrar la col·lecció seleccionant entre l'oferta editorial.

7.4. Duplicació de títols

La política de selecció per la qual s'opta és la de donar prioritat a disposar de més títols diferents que duplicar exemplars del mateix títol.

Si es considera important duplicar un títol s'haurà de fer des de la biblioteca.

De tota manera, hi ha algunes excepcions en algunes obres de referència, que es dupliquen per a l'ús de la sala infantil per aquelles biblioteques que tenen sala independent. En alguns casos puntuals d'obres literàries es compra la versió original i la traducció al castellà o català per a les biblioteques més grans.

7.5. Convivència entre suports

En el cas que un mateix títol es trobi en més d'un suport (per exemple revistes en paper i electròniques, o en vídeo i DVD) també es mantindrà un sol suport. En el cas de la convivència que es dona actualment amb els documents electrònics i en paper s'optarà per la versió electrònica, amb algunes excepcions:

- les enciclopèdies (es compra el cos de l'obra en paper, però les actualitzacions en versió electrònica)
- anuals (alguns anuals es compren en paper i altres en versió electrònica en funció de la disponibilitat a la xarxa Internet)

Com a excepció hi ha alguns tipus de documents que sí que es dupliquen en els diferents suports, ja que el tipus d'ús que se'n fa recomana la duplicació. L'ús de préstec de les guies permet que els usuaris s'emportin les guies per utilitzar-les durant les vacances i, al mateix temps, es pot consultar des de la biblioteca la versió electrònica. Això passa també en :

- els mapes de carretera
- les guies d'hotels, campings, residències de cases de pagès, etc.

Pel què fa a la convivència de suports entre DVD i vídeo no es duplica cap títol en les dues versions. S'entén que aquesta circumstància serà només a mig termini ja que es preveu que el DVD substitueixi el vídeo. A partir d'aquest moment es compraran només DVDs.

7.6. Fons especials

Les biblioteques que volen desenvolupar la seva col·lecció cap a una especialització temàtica ho hauran de fer des de la pròpia biblioteca amb els recursos econòmics municipals, ja que s'entén que té a veure amb l'adequació de la col·lecció al territori.

Els suports necessaris per oferir serveis especials a grups minoritaris de la població també corren a càrrec de la biblioteca.

7.7. Suport genèric

El suport genèric és un ajut a l'edició en català que ofereix la Generalitat de Catalunya a les editorials. Alguns títols tenen una subvenció per a l'edició per la qual l'editorial ven a la Generalitat de Catalunya, amb un 50% de descompte, una quantitat important d'exemplars que són repartits a les biblioteques de Catalunya.

Periòdicament, el personal bibliotecari del DSAD es desplaça al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, on hi ha una mostra de tots els títols que tenen l'ajuda per a l'edició de suport genèric per tal de fer-ne una selecció. El Servei de Biblioteques sol·licita els exemplars que vol de cada títol. El Departament de Cultura fa una resolució i es designen els títols que definitivament l'editor ha de fer arribar al Servei. En el cas que un títol d'interès no sigui assignat a la Xarxa, el DSAD inicia un procés d'adquisició. El procés establert de suport genèric condiona en alguns casos la selecció de títols i, per aquest motiu, algunes obres arriben amb molt de retard, respecte la data d'edició, a les biblioteques.

7.8. Donatius al Servei de Biblioteques

El Servei de Biblioteques selecciona els donatius que rep i que fa arribar a les biblioteques. Representen una part molt petita del que el Servei envia a les biblioteques.

Com a principi general se selecciona aquelles obres, la majoria de vegades editades per administracions públiques, que són d'interès per a la majoria de biblioteques. Si es dóna el cas que el donatiu que rep és només d'interès per a alguna biblioteca es deriva cap a aquesta.

El Servei de Biblioteques no admet donatius particulars. Els donatius de col·leccions particulars que tenen diferents títols i un exemplar de cada títol es deriven a les biblioteques que tenen un fons especialitzat adient per a la col·lecció. En el cas de donatius d'obres de ficció s'adreçarà el donant a la biblioteca més propera.

7.9. Criteris generals que regeixen la selecció de documents

Els principis generals que regeixen la selecció de documents al Servei de Biblioteques són els que recull el Manifest de la Biblioteca Pública: *"tots els grups d'edat han de trobar material adequat a les seves necessitats... el fons ha de reflectir les tendències actuals i l'evolució de la societat, com també la memòria de l'esforç i la imaginació de la humanitat. ... Els fons i els serveis no haurien d'estar sotmesos a cap forma de censura ideològica, política o religiosa, ni tampoc a pressions comercials."*³

Per tant, la selecció bàsica de l'aportació de la Diputació de Barcelona a la col·lecció de les biblioteques tindrà en compte que es trobin reflectides totes les tendències ideològiques, religioses, polítiques, econòmiques o científiques. Els documents seran valorats per la seva objectivitat i valor temàtic.

La selecció que es fa des del Servei de Biblioteques se centra exclusivament en aquelles obres que es consideren bàsiques de cada matèria, tot i que s'intenta conjugar d'una banda les obres de fons i, de l'altra, els títols amb una demanda més momentània fruit de la gran difusió que tenen.

Aquest fet es fa difícil especialment en el cas de la música ja que el mercat discogràfic funciona molt en base a discos d'èxit molt fugaç. Des del Servei se seleccionen aquells títols amb qualitat i amb la màxima permanència, ja que es considera que els anomenats *supervendes* sovint tenen una vida molt curta i la distribució entre els ciutadans queda garantida a un altre nivell. No es considera que la biblioteca hagi de recollir sistemàticament tots aquests èxits com a criteri general.

³ *Manifest de la biblioteca pública de la Unesco*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris Documentalistes de Catalunya, 1994.

Els criteris generals de selecció són:

1. La consideració com a obra bàsica de cada matèria.
2. L'interès general de l'obra (no se seleccionen obres d'interès local o comarcal).
3. L'adequació de l'obra a les necessitats presents dels usuaris actuals i potencials.
4. L'interès del contingut (no se seleccionen obres efímeres).
5. La informació acurada del contingut.
6. La imparcialitat de l'obra. Hi ha d'haver representades a la biblioteca les diverses tendències de tot el coneixement amb especial cura en la religió, economia, política i història.
7. L'adequació de la matèria i l'estil a l'audiència general.
8. El nivell de les obres ha de ser de divulgació general. En algunes matèries se seleccionen obres bàsiques fins a primer cicle universitari per a algunes biblioteques grans.
9. La significació dels autors, traductors, prologuistes, il·lustradors i editors o productors.
10. L'existència de pròleg, notes, índex i bibliografia.
11. La crítica positiva en diaris i revistes especialitzades.
12. La relació amb els documents existents a les col·leccions.
13. La darrera edició de cada obra.
14. Preferència per les obres senceres *versus* reculls, sobretot en la música.
15. Preu adequat entre interès i nivell d'obsolescència.

Pel que fa a les característiques físiques:

1. Enquadernació sòlida – preferència per les edicions en tapa dura.
2. Tipografia clara i llegible.
3. Qualitat de les il·lustracions, imatges i so.
4. Presentació acurada.

7.9.1. Selecció de recursos electrònics a Internet

Tot i que els principis generals presentats a l'anterior punt regeixen la selecció de tots els documents, les característiques pròpies dels recursos a Internet fan que hi hagi algunes qüestions especials a tenir en compte:

1. Preferència pels recursos que llisten altres recursos amb els *links* comentats.
2. Preferència de recursos en català i castellà. Es valora la possibilitat de consulta en altres llengües.
3. Accés gratuït.
4. Llenguatge entenedor, s'exclouen els d'àmbit especialitzat
5. Autoria de la creació i del manteniment del recurs (finalitat no lucrativa, fiabilitat).
6. Periodicitat en el manteniment i actualització de la informació.
7. Hipervincles cap al recurs o recomanacions per alguna autoritat coneguda.
8. Metodologia usada en la recopilació de la informació.
9. Contingut útil i exhaustiu, sense omissions importants.
10. Context on està integrat el recurs.
11. Possibilitat de consulta a diferents nivells de coneixement i a diferents necessitats d'informació.
12. Interfície amigable i amb facilitat d'ús. Interactivitat.
13. Ús de diferents tipus d'informació; àudio, vídeo, etc.
14. Text alternatiu a les imatges.
15. En cas que hi hagi imatges cal comprovar si és molt lenta la descàrrega de la informació.
16. Ajuda assistida per a l'usuari.
17. Disponibilitat de connexió.
18. No ha de caldre equipament especial per accedir al recurs i ha de permetre l'accés des dels navegadors més extesos (*Netscape* i *Explorer*)

8. EINES DE SELECCIÓ PER A LES BIBLIOTEQUES

Les eines de què disposa el DSAD fan possible oferir a les biblioteques un suport per a la selecció amb recursos econòmics municipals:

- Accés a la bibliografia bàsica – Les biblioteques poden consultar la bibliografia bàsica i comparar el seu fons mitjançant un programa informàtic de comparació que permet saber quines obres falten i quines cal renovar.
- Anuaris – Periòdicament s'actualitza la llista dels anuals que es compraran en paper des del Servei de Biblioteques i els que es deixaran de comprar per disposar de versió digital.
- Assessorament – El DSAD disposa d'informació sobre llibreries, distribuïdors i editors a l'abast de les biblioteques que vulguin conèixer quins proveïdors els poden oferir un servei més adient a les seves necessitats (bibliografies, informació de novetats selectiva per perfil d'usuari, etc.)
- Bibliografies – Oferiment de bibliografies sobre temes determinats per tal que cada biblioteca seleccioni aquells títols que puguin ser d'interès. Aquestes llistes s'ofereixen a les biblioteques per tal que la selecció s'ajusti molt al fons particular de cada biblioteca, atès que els temes de les llistes corresponen a seccions molt desiguals entre les biblioteques per la diferent història que té cadascuna.
- Catàlegs – El DSAD disposa de molts catàlegs editorials que s'actualitzen periòdicament. Es posen a l'abast de tothom que vulgui consultar-los per poder fer selecció de documents.
- Filmografia – Els films són un material que no s'adquireix des del Servei de Biblioteques, però moltes biblioteques sí que tenen una filmografia ja sigui en vídeo o DVD. Per donar suport a la selecció s'ha elaborat una filmografia bàsica.
- Informació dels títols comprats per a cada mòdul – Això permet conèixer les seleccions i adquisicions que es fan des del Servei de Biblioteques per a tots els mòduls de forma global. Aquesta informació té una doble funció: d'una banda permet saber amb antelació quins llibres arribaran a la biblioteca per lot i, per tant, facilita que la biblioteca no torni a comprar un títol que ja li arribarà per lot i, d'altra banda, té una funció d'orientació a l'hora de fer la selecció des de la biblioteca ja que es pot consultar la selecció que s'ha fet per als altres mòduls. Així, una biblioteca mitjana pot saber què s'ha triat per a una gran i aprofitar la selecció feta des del DSAD.
- Seleccions – Oferiment de llistats de les obres preseleccionades pel DSAD i que finalment no s'han adquirit per qüestions pressupostàries. Això podria orientar a algunes biblioteques a l'hora de fer les seves adquisicions.
- Selecció comentada – Es dona valor afegit al lot amb comentaris adients a les obres que conformen cada lot.

- [Servei d'Informació Selectiva de la Generalitat de Catalunya](#) – S'ofereix accés electrònic i versió impresa a les biblioteques de la selecció de novetats i de fons bàsic que es porta a terme al Servei de Biblioteques i del Patrimoni Bibliogràfic de la Generalitat de Catalunya .

9. AVALUACIÓ DE LA COL·LECCIÓ

La col·lecció de la biblioteca rep anualment un increment de fons d'un 10% de mitjana per part de la Diputació de Barcelona.

La col·lecció ha de ser dinàmica i adaptar-se a les necessitats dels ciutadans. Per tal que la biblioteca disposi d'un fons actual i d'interès cal retirar el fons obsolet que ja no doni resposta a les necessitats de cada moment. És bo que l'ingrés de noves adquisicions i la retirada d'obsolets estigui equilibrada. Per aquest motiu, es donen algunes directrius a l'hora de fer una avaluació del fons per tal de poder donar de baixa el fons que es consideri obsolet.

El fons que arriba per lot a les biblioteques és un material inventariable i, per tant, la biblioteca l'ha de recollir com a tal en les memòries anuals. El nombre d'exemplars donats de baixa també cal recollir-lo, juntament amb les altres dades, a la memòria anual de la biblioteca.

Les Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques remarquen que el fons de la biblioteca és un recurs dinàmic. Cal una constant entrada de nous materials i l'eliminació dels vells per garantir la seva utilitat per a la comunitat i un nivell acceptable de rigor.

9.1. Avaluació del fons

L'avaluació del fons s'ha de fer des de cada biblioteca. Anualment, el Servei de Biblioteques fa una aportació pressupostària per a aquest concepte. Aquests últims anys ha permès a les biblioteques de la Xarxa renovar el fons d'informació i referència.

L'avaluació es fa utilitzant un programa de comparació de fons que permet comparar el fons d'una biblioteca amb la bibliografia bàsica. Aquesta avaluació es fa de manera rotatòria, de forma que cada any els toca a algunes biblioteques de la Xarxa de fer-la.

Ara bé, al marge de l'aportació pressupostària del Servei de Biblioteques per aquest concepte, cada biblioteca ha de ser responsable de fer una valoració del fons de què disposa per tal de decidir els documents que cal donar de baixa.

Els criteris per fer aquesta avaluació són en base a tres eixos:

- Actualització del contingut dels documents
- Utilització del fons
- Estat físic dels documents

9.1.1. Actualització del contingut dels documents

Hi ha un tipus de document que té una vida més curta i que s'ha de retirar de les prestatgeries de lliure accés, atès que el contingut és susceptible d'envellir ràpidament.

- Els llibres de ciència i tecnologia amb més de 10 anys es consideren obsolets amb algunes excepcions. Els llibres de matemàtiques per exemple, poden continuar sent vigents però no en el cas de documents d'informàtica o genètica que tenen un període de vigència més baix.
- Els documents de geografia política que ja no responguin a la situació actual.
- Els textos legals dels quals hi hagi noves edicions amb la legislació vigent s'han de retirar.

Un cop separats els documents obsolets pel què fa a contingut s'ha de tenir en compte diversos aspectes que es poden resumir en la conservació de la col·lecció local de les biblioteques i en l'ajuda a completar el fons d'aquelles biblioteques amb un interès específic:

1. Si es tracta d'edicions anteriors a 1959 i editades a Catalunya (any en que entra en funcionament el dipòsit legal) cal comprovar si el document es troba a la Biblioteca de Catalunya. Si no hi és es pot oferir a aquesta institució per escrit i

amb un llistat dels llibres que es volen donar. També es pot optar per conservar-los al magatzem de la biblioteca.

2. Si es tracta de llibres obsolets de contingut posteriors a 1959, es poden oferir a algunes biblioteques especialitzades en la matèria (de la Xarxa o d'altres institucions). També cal comptar amb la Central de Préstec de la Generalitat de Catalunya, ja que poden tenir un interès històric en la matèria. Aquest oferiment s'ha de fer sempre per escrit i amb llistat adjunt dels títols.

3. Els títols que són d'interès local o comarcal per alguna altra biblioteca pública també es poden oferir a la biblioteca en qüestió.

9.1.2. Utilització del fons

En relació als títols que des de fa temps no es consulten ni surten en préstec, i no són considerats títols bàsics de la col·lecció, la biblioteca ha de valorar l'interès que tenen i retirar-los en un primer moment al magatzem de la biblioteca. Si al cap del temps, continuen sense ser consultats, la biblioteca haurà de decidir si el document té interès per a alguna altra biblioteca o si cal donar-lo de baixa.

9.1.3. Estat físic dels documents

Els documents amb un ús molt alt s'envelleixen ràpidament. Aquests documents s'han de retirar de lliure accés i valorar la possibilitat de reposar el mateix títol. En el cas de la retirada de fons per l'estat físic del document, es recomana retirar-lo directament sense passar pel magatzem de la biblioteca, deixant de banda alguns casos puntuals que cada biblioteca pugui valorar.

9.2. Retirada de fons obsolet

Un cop feta la separació dels documents, es recomana comptabilitzar les baixes de la biblioteca i recollir el nombre a la memòria anual, juntament amb la destinació que s'ha donat al fons donat de baixa. Es recorda que cal donar-los de baixa del catàleg col·lectiu, seguint les directrius establertes per a aquest procediment.

La destinació final dels llibres retirats es decideix a cada biblioteca. Les possibles destinacions dels fons obsolets són:

- Altres biblioteques amb un interès especial pels documents (o bé per la seva antiguitat en el cas de la Biblioteca de Catalunya, o bé per interès local o de matèria en el cas de les biblioteques públiques i universitàries o especialitzades)
- Reciclatge – a les estacions de reciclatge.
- Venda pública – aquesta destinació s’ha de fer d’acord amb l’aprovació del municipi i de la Diputació de Barcelona, sempre que hagin passat un mínim de 10 anys de l’adquisició del document. La Diputació de Barcelona considera amortitzada la inversió al cap d’aquest temps.
- Oferiment públic – aquesta destinació s’ha de fer d’acord amb l’aprovació del municipi i de la Diputació de Barcelona. Aquests casos són puntuals ja que si un document no és apte per estar a la biblioteca, difícilment pot fer servei a altres centres municipals.
- Central de Préstec de la Generalitat de Catalunya

10. POLÍTIQUES DE PARTICIPACIÓ I COMUNICACIÓ AMB ELS USUARIS

10.1. Donatius a les biblioteques

Els donatius que directament s’ofereixen a la biblioteca necessiten una selecció com la resta de documents que s’adquireixen.

Es recomana que s’expliqui al donant que la biblioteca es reserva el dret de seleccionar aquells títols que consideri oportuns i de rebutjar donatius no sol·licitats que no s’ajusten als criteris bàsics de selecció.

També es recomana que no s’accepti cap donatiu si no ve acompanyat d’una llista on es relacionin tots els títols. Així, es pot comprovar quins dels títols no es troben al catàleg i quins són d’interès per a la biblioteca. A partir d’aquí, s’examina l’estat físic dels exemplars.

Un cop fets aquests passos, es decideix definitivament quins exemplars s’incorporen a la col·lecció i quins no. En el cas que el donant ofereixi tot el conjunt i accepti que la biblioteca només mantingui els títols que consideri d’interès, s’haurà d’explicar al donant la destinació final dels documents no seleccionats ja sigui la destrucció, la venda o la recol·locació en altres institucions.

Les cessions o les donacions especials, ja sigui per la seva vàlua històrica o per la significació del donant, són una excepció que requereixen un tractament diferenciat que cal tractar de forma individualitzada en funció de cada cas.

En el cas de donatius especials que requereixin un contracte de cessió s'haurà de negociar les condicions d'acceptació del fons amb l'Ajuntament.

10.2. Desiderates o suggeriments de compra

Les desiderates que fan els usuaris a les biblioteques i les que fan els mateixos bibliotecaris es canalitzen per dues vies:

1. Els suggeriments dels usuaris de la biblioteca hauran de ser valorats pels bibliotecaris. Si es valora com un títol d'interès per a tota la Xarxa, s'haurà de fer arribar a la bústia col·lectiva del DSAD com a suggeriment de compra. Si el Servei de Biblioteques no ho selecciona ho comunicarà a la biblioteca per tal que en valori l'adquisició amb recursos propis.
2. Els títols que no siguin d'interès general, però que la biblioteca considera oportú de tenir al seu fons, s'han de comprar amb el pressupost que gestiona cada biblioteca.

10.3. Queixes

Totes les queixes dels usuaris s'han de respondre per les unitats implicades.

Les queixes dels usuaris relatives al fons s'han de valorar en un primer moment des de cada biblioteca. Si la queixa és relativa a alguns buits generals de fons, o a la mancança d'alguna obra bàsica, cal fer arribar aquesta queixa a la bústia col·lectiva del DSAD.

És important recordar que les queixes cal fer-les amb concreció i que des del DSAD no es tindran en compte les queixes genèriques sobre la col·lecció, sense cap proposta clara o sense cap citació concreta del motiu de queixa.

Si les queixes dels usuaris són relatives a obres no considerades bàsiques, la biblioteca n'assumirà la seva adquisició si ho considera oportú.

10.4. Comissió de Selecció

La Comissió de Selecció es va crear el 1999 des de l'Àrea de Cultura per tal d'incorporar nous punts de vista i millorar la qualitat de la selecció de fons per a les biblioteques públiques. La Comissió té caràcter interdisciplinari ja que incorpora experts de diferents àmbits temàtics i persones vinculades al món del llibre i de l'audiovisual (escriptors, llibreters, editors, bibliotecaris). Funciona a dos nivells:

- a) Comissió Plenària, formada per tots els membres de la Comissió de Selecció. El president del Plenari és el Diputat President de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona. En aquesta comissió s'informa dels objectius genèrics de la política de selecció, adquisició i distribució de fons documentals per a les biblioteques públiques de la Xarxa de l'any següent, es presenten els recursos a destinar-hi i es discuteixen algunes propostes vinculades o sorgides en el Comitè Permanent. També s'informarà de les actuacions realitzades l'any que finalitza. La secretària de la Comissió Plenària és la Cap del Departament de Selecció, Adquisició i Distribució.

- b) Comitè Permanent està format per representants de la Xarxa de Biblioteques, representants del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona i alguns dels experts presents en la Comissió Plenària. Es reunirà, aproximadament, cada dos mesos. El Servei de Biblioteques pot establir contactes bilaterals pels procediments més adients i operatius, amb cada membre del Comitè durant tot l'exercici per al compliment dels objectius fixats. El Comitè Permanent actua en dos camps de la política de selecció: les col·leccions inicials i el fons de manteniment de les biblioteques de la Xarxa en funcionament.

10.5. Política de desenvolupament de col·lecció

A partir d'aquest document de política de selecció adquirida des del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, seria oportú que cada biblioteca concretés la seva pròpia política de desenvolupament de la col·lecció per poder adequar el fons als seus objectius, programes i a les necessitats dels seus usuaris i definir així l'estructura final de la col·lecció.

Els àmbits que ha de definir una política de desenvolupament de la col·lecció són:

Introducció

Objectius

Audiència

Àrees de la col·lecció

Suports documentals

Tipus d'obra (ficció/no ficció)

Nivell (adult/infant)

Criteris de selecció (llengua, àmbit geogràfic i cronològic, etc.)

Establir prioritats i limitacions de la col·lecció

Procediments i eines de selecció

Establir l'avaluació de la col·lecció i retirada de fons obsolet

Establir polítiques de comunicació amb els usuaris (queixes, desiderates, donatius, etc.)

11. BIBLIOGRAFIA

La biblioteca pública a la província de Barcelona: un servei en xarxa. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2002.

Calenge, Bertrand. *Les politiques d'acquisition.* Paris: Éditions du Cercle de la Librairie, 1994.

Directrius IFLA/Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2002.

Grandes lignes directrices d'une politique documentaire de développement des collections à partir du modèle "Conspectus". The Hague: IFLA, 2001.

GAUDET, Françoise ; LIEBER, Claudine. *El expurgo en la biblioteca.* Madrid: Anabad, 2000.

LEE, Sul H. *Collection development in the electronic environment: shifting priorities.* New York: The Haworth Press, 1999.

Normes per a biblioteques públiques a Catalunya. Barcelona: Associació de Bibliotecaris de Catalunya: Col·legi Oficial de Bibliotecaris Documentalistes de Catalunya, 1984-1991.

Manifest de la biblioteca pública de la Unesco. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris Documentalistes de Catalunya, 1994.

Public library collection development in the information age. New York: The Haworth Press, 1998.

11.1. Recursos informatius

Acqweb's: library & information science resources: collection development sites.

http://acqweb.library.vanderbilt.edu/acqweb/lis_cd.html [consulta: 3 d'abril de 2001]

Australian Libraries Gateway. Collection development: tools and references.

<http://www.nla.gov.au/libraries/help/coldev.html> [consulta: 3 d'abril de 2001]

Dartmouth College Library. Collection management & development program. Guidelines for writing collection development policies.

<http://www.dartmouth.edu/~cmdc/bibapp/cdpguide.html> [consulta: 3 d'abril de 2001]

Morton Grove Public Library's. Collection Development and materials selection policy.

<http://www.webrary.org/inside/colldevintro.html> [consulta: 2 d'agost de 2002]

Panorámica de la edición española de libros de 2001

<http://agora.mcu.es/libro/parent.asp?ldNivel=18> [consulta: 9 de juliol 2002]

ANNEXOS

ANNEX 1

1. Estudi de l'ús del fons actual de les biblioteques	1
1.1. Les dades estadístiques	1
1.2. Les biblioteques	2
1.3. La col·lecció	2
1.4. Treball estadístic	4
1.5. Resultats	4

ANNEX 2

2. Col·lecció inicial	6
2.1. Llibres per a adults. Percentatges	6
2.2. Llibres per a infants. Percentatges	7
2.3. CD Música. Percentatges	8
2.4. Vídeos. Percentatges	8
2.5. Paràmetres de col·lecció	9

ANNEX 3

3. Manteniment de la col·lecció	10
3.1. Llibres per a adults. Percentatges	10
3.2. Llibres per a infants. Percentatges	11
3.3. CD Música. Percentatges	12
3.4. Vídeos. Percentatges	12
3.5. Distribució del pressupost	13
3.6. Documents enviats des del SdB	14
3.7. Professionals que col·laboren en la selecció	15

ANNEX 4

4. Política de selecció de cada àrea	16
4.1. Àrees de la col·lecció. Comparació	16
4.2. Llibres	17
4.2.1. Llibres per a adults	17
4.2.1. Llibres infantils	33
4.3. CD Música	37
4.4. Vídeo	42
4.4.1. Vídeos infantils	42
4.4.2. Vídeos d'adults	43

ANNEX 5

5. Tipus d'obra (ficció / no ficció)	45
5.1. Ficció	45
5.2. No ficció	45

ANNEX 6

6. Nivell (adult/infantil)	47
6.1. Fons d'adults	47
6.2. Fons infantil	47

ANNEX 1

1. ESTUDI DE L'ÚS DEL FONTS ACTUAL DE LES BIBLIOTEQUES

L'anàlisi de l'ús del fons actual de les biblioteques s'ha fet per poder conèixer les necessitats dels usuaris de les biblioteques públiques. L'estudi ha extret unes dades de mostra de diferents biblioteques sobre el mateix grup de fons i en el mateix període. A continuació s'exposa la metodologia utilitzada:

1.1. Les dades estadístiques

- S'ha recollit els fons de les biblioteques per grups de signatura: s'ha obtingut les dades del dia 7 de desembre de 2001.
- Préstecs per signatura (Anual): encara no havia finalitzat l'any, per tant hem treballat amb dades de gener a novembre de 2001.

Aquestes estadístiques han permès observar el pes de cada àrea dins del volum total de la col·lecció, perquè es basen en grups de signatura i contemplen per tant: temes, seccions, usuaris i suports.

No s'ha treballat estadísticament altres dades de dimensions de la col·lecció que s'obtenen o es podrien arribar a obtenir, com ara: antiguitat de la col·lecció, llengua, secció de la biblioteca on s'han ubicat els documents, tipus d'usuari que fa els préstecs, font d'adquisició dels documents, documents exclosos de préstec /disponibles, documents prestats/no prestats ni tampoc s'ha treballat amb dades que estadísticament no es poden obtenir, com ara: utilització del fons a les sales, dades del contingut dels documents i de la col·lecció (abast, profunditat, rellevància).

S'ha escollit les dades del fons total, i no del fons disponible per al préstec, perquè es volia obtenir les proporcions de cada àrea del fons respecte el fons total. Tot i així, per a la interpretació correcta d'aquestes dades el factor exclòs de préstec també s'ha tingut en compte.

S'han exclòs els grups de signatura corresponents a DVD (de moment no es compren des del Servei de Biblioteques), CD-ROMs i revistes ja que a les estadístiques valoren números o exemplars. Els recursos electrònics tampoc s'han contemplat.

1.2. Les biblioteques

S'ha escollit una mostra de dues biblioteques de cada mòdul, una d'inauguració recent i una amb anys de funcionament. L'única excepció és el mòdul **A**, on només s'ha pogut treballar amb les dades d'una sola biblioteca perquè la resta no estaven informatitzades el gener del 2001 (i per tant no s'han pogut utilitzar les estadístiques de préstecs anuals).

Les biblioteques de la mostra han estat:

- A** Mojà
- B** Artés
St Vicenç de Castellet
- C** Rubí
St Pere de Ribes. Manuel de Pedrolo
- D** Viladecans
El Prat de Llobregat
- E** Badalona. Central Urbana
Sta Coloma de Gramenet
- F** Bibliobús Pedraforca
Bibliobús Montserrat

1.3. La col·lecció

S'han contemplat totes les àrees temàtiques que s'utilitzen en les estadístiques per grups per signatura. Les agrupacions d'aquestes signatures de llibres, vídeos i CD en:

- Fons de llibres
- Fons de CDs
- Fons de vídeos
- Fons per a públic adult
- Fons per a públic infantil
- Fons de ficció
- Fons de no ficció

No s'ha distingit el fons considerat de referència ja que és una secció molt irregular a la Xarxa i que es considera que cada biblioteca ha de definir en funció del fons i l'espai.

S'ha comptabilitzat les agrupacions de signatures per a cada àrea i són les següents:

Documents per a adults:

- llibres adults de ficció i no ficció (signatures 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, C, N, JN)
- CD adreçats a adults (signatures CD0, CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6)
- vídeos adults de ficció, no adquirits des del Servei de Biblioteques, i de no ficció (signatures V a-z, V 0-9 i VM)

Documents per a infants:

- llibres infantils de ficció i no ficció (signatures I0, I1, I2, I3, I4, I5, I6, I7, I8, IN, IT, IP, I9, IC, I*, I**, I***, Ia-z)
- CDs adreçats a infants (signatura CD7)
- vídeos infantils de ficció i de no ficció (signatures IV a-z, IV 0-9)

Llibres:

- llibres adreçats a adults i infants de ficció i no ficció (signatures 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, C, N, JN, I0, I1, I2, I3, I4, I5, I6, I7, I8, IN, IT, IP, I9, IC, I*, I**, I***, Ia-z).

Audiovisuals:

- CD adreçats a adults i a infants (signatura CD0, CD1, CD2, CD3, CD4, CD5, CD6, CD7)
- vídeos adults i infantils de ficció i de no ficció (signatures V a-z, V 0-9, IV a-z, IV 0-9)

Ficció:

- llibres adults i infantils de ficció (signatures C, N, JN, P 8, T 8, N 8, IC, I*, I**, I***, IP, IN, IT, Ia-z)
- vídeos adults i infantils de ficció (signatures V a-z, IV a-z)
En la categoria ficció/no ficció no s'han considerat els CDs.

No Ficció:

- llibres adults i infantils de no ficció (signatures 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19)
- vídeos adults i infantils de no ficció (signatures V 0-9, IV 0-9)

En la categoria ficció/no ficció no s'han considerat els CDs.

1.4. Treball estadístic

Primer s'han enregistrat les dades de fons i préstecs de les biblioteques de la mostra.

De cada biblioteca s'ha obtingut: els fons o préstecs totals de cada grup de signatura i els percentatges que aquest fons representa respecte:

- el fons total de la biblioteca.
- el fons de cada suport documental (llibres / CDs, vídeos).
- el fons per a públic infantil / adult.
- el fons de ficció / no ficció.

Després s'ha relacionat les dues dades a partir de la fórmula Labre-Dousset⁴, que utilitza els préstecs per definir el repartiment del fons de la biblioteca en les seves àrees. D'aquesta manera s'obté el fons total que hauria de tenir cada àrea en funció de l'ús que se'n fa mitjançant el préstec.

És important remarcar que la informació obtinguda a partir de l'aplicació d'aquesta fórmula no és l'única dada que s'ha utilitzat per establir el repartiment del fons; s'han tingut en compte molts altres factors (quines àrees estan especialment afectades pel fons exclòs de préstec, quina és la missió i la voluntat de servei de les biblioteques, de quina manera l'ús del fons està afectat per la dotació del fons).

1.5. Resultats

A grans trets, i com a resultat d'aquesta anàlisi es destaca, respecte al fons actual de les biblioteques, la necessitat d'incrementar la part de no ficció a les biblioteques mitjanes i grans i afavorir la ficció a les biblioteques i bibliobusos. La necessitat de

⁴ Per obtenir el volum de cada àrea del fons es multiplica el fons general de la biblioteca pels préstecs anuals dels documents d'una àrea, i tot plegat es divideix pels préstecs anuals del fons general de la biblioteca. La fórmula és a: Calenge, Bertrand. *Les politiques d'acquisition*. Paris: Éditions du Cercle de la Librairie, 1994

donar un tractament diferenciat a cada mòdul de biblioteques i els bibliobusos és una constant. Les biblioteques A han de tenir un fons més ric de ficció i un fons de no ficció més general atès que es poden nodrir d'altres biblioteques per aquelles matèries d'interès més concret.

La necessitat d'augmentar el percentatge de manteniment en els suports audiovisuals respecte els llibres és una altra conclusió d'aquest estudi ja que la rotació dels documents audiovisuals és molt alta i, a més, s'ha de donar cabuda a l'allau de novetats. La col·lecció inicial, en canvi, té el gruix important de fons de llibres ja que la representació bàsica del coneixement així ho requereix. Amb una base important de llibres es poden atendre les novetats de fons bàsiques sense crear cap distorsió en la cohesió de la col·lecció.

ANNEX 2

2. COL·LECCIÓ INICIAL

2.1. Llibres per a adults. Percentatges

A nivell general es pot dir que les col·leccions inicials que s'estan confeccionant els darrers anys s'assemblen bastant a la proposta general encara que no estava diferenciada per mòduls. S'aplicava el mateix percentatge a totes les biblioteques. A partir d'ara, els percentatges que s'aplicaran a cada mòdul són els següents:

	A	B	C	D	E	F
0 - Obres generals	2%	2%	2%	2%	2%	0,50*%
1 - Filosofia i psicologia	3,50%	4,25%	4,25%	4,25%	4,25%	2%
2 - Religió	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1%
3 - Ciències socials	5%	5%	7%	7%	8%	4%
4 - Filologia	3%	3%	3%	3%	3%	0,50%*
5 - Ciències pures	4%	4%	5%	5%	5%	3%
6 - Ciències aplicades	9%	9,50%	9,50%	9,50%	10%	7%
7 - Art i esports	8%	8,50%	9%	9%	10%	6%
8 - Literatura	8%	8%	8%	8%	8%	2%
9 - Història	3,50%	4,25%	4,25%	4,25%	4,25%	3%
91 - Geografia	5%	5%	5%	5%	5%	5%
92 - Biografies	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
N - Novel·la	16%	14,00%	10,50%	10,50%	10,50%	19,50%
JN - Novel·la Juvenil	4%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	4%
C - Còmics	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Total	75%	75%	75%	75%	77,50%	60%

* Les obres de consulta seran preferentment en format electrònic

El més destacat a nivell general és que el 3 disminueix a tots els mòduls de manera gradual (de biblioteques **E** a **F**, és a dir de grans a petites) ja que estava en un 9,40% a la col·lecció inicial, en canvi augmenta la novel·la i el còmic a tots els mòduls (estaven 9,84% i 0,62% respectivament). Disminueixen lleugerament el 5, el 6 i el 7 a la majoria de mòduls ateses les dificultats del mercat editorial per trobar títols de fons bàsics. Els bibliobusos tenen un percentatge substancialment diferent a la resta de mòduls ateses les característiques especials.

2.2. Llibres per a infants. Percentatges

El fons infantil representa un 25% en tots els mòduls tal com es recomana a les *Normes per a biblioteques públiques a Catalunya* a excepció dels mòduls **E** i **F**. Les biblioteques **E** tenen un 22,50% del fons infantil tenint en compte les dades d'ús i l'oferta del mercat editorial. El mòdul **F** disposa d'un 40% del fons infantil atès el perfil d'usuari majoritari dels bibliobusos.

Els percentatges de creixement de **llibres infantils** sobre el total de llibres:

	A	B	C	D	E	F
Infantil Coneixements	8%	8%	8%	8%	8%	8%
IC - Còmics	2%	2%	2%	2%	2%	5%
I* - fins a 7 anys	9%	9%	9%	9%	7,50%	13%
I** - 8 a 10 anys	4%	4%	4%	4%	3%	9%
I*** - 11 a 12 anys	2%	2%	2%	2%	2%	5%
Total	25%	25%	25%	25%	22,5%	40%

A nivell general i en referència al que s'està fent des de fa uns anys, es manté igual la part dedicada als coneixements. La part de còmics infantils duplica la seva representació a la secció infantil atenent l'alta demanda i l'alt nivell de rotació. A més es preveu una alta rotació i, per tant, una gran necessitat de reposició d'aquests documents. A la resta de ficció s'ha augmentat la representació de l'I* i s'ha reduït la quantitat de fons de l'I** i I***. Tots aquests canvis s'han aguditzat més en els bibliobusos ja que l'ús en préstec i la falta d'espai són característiques especials d'aquestes biblioteques mòbils.

2.3. CD Música. Percentatges

Els percentatges de fons inicials de música s'han distribuït en funció del pes i la història dels gèneres musicals tenint en compte que el mercat discogràfic permeti obtenir una representació general de la música. Cal remarcar la dificultat que es dóna darrerament en la possibilitat real de disposar de molts títols bàsics ja que hi ha molt poques empreses discogràfiques que mantinguin un catàleg estable de títols.

	A	B	C	D	E	F
CD 0 M. tradicional	15%	15%	16%	16%	16%	15%
CD 1 Jazz	7%	7%	8%	8%	8%	7%
CD 2 Pop i rock	30%	30%	30%	30%	30%	38%
CD 3 Música clàssica	25%	25%	25%	25%	25%	15%
CD 4 M. experimental	2%	2%	2%	2%	2%	2%
CD 5 Bandes sonores	10%	10%	10%	10%	10%	10%
CD 6 No musicals	1%	1%	1%	1%	1%	1%
CD 7 Música infantil	10%	10%	8%	8%	8%	12%

A trets generals cal destacar en referència al que s'està fent ara que disminueixen el CD-1 (jazz) i el CD-6 (enregistraments no musicals) per les dificultats del mercat. Augmenta la representació del CD-2 (pop i rock), CD-3 (música clàssica) i CD-4 (música experimental) perquè engloben molts estils musicals que han d'estar representats a la bibliografia bàsica.

2.4. Vídeos. Percentatges

No es donen percentatges inicials de matèries d'aquest suport, atès que el mercat és molt canviant i és impossible donar-los i que es puguin seguir de manera sistemàtica. Aquest apartat no sofreix cap canvi respecte a la distribució que se segueix quan se selecciona la col·lecció inicial bàsica.

	A	B	C	D	E	F
V Ad.	65%	70%	70%	75%	75%	55%
V. Inf.	35%	30%	30%	25%	25%	45%

2.5. Paràmetres bàsics de Biblioteca Pública

Revisió: Desembre 2001

Bib. filial	Biblioteca local				Central urbana			Central comarcal		
municipis	municipis	municipis	municipis	municipis	municipis	municipis	municipis	municipis	municipis	municipis
3.000 hab.	5.000 hab.	10.000 hab.	20.000 hab.	30.000 hab.	50.000 hab.	70.000 hab.	< 30.000 hab.	30.000 hab.	100.000 hab.	

Fons

Fons inicial- final	300- 450		500- 750		750-1.100		1.200-1.650		1.500-2.000		1.900-2.500		2.500-3.200		1.300-1.750		1.700-2.300		2.600-3.300		
Informació/Referència (volums)	300- 450	500- 750	750-1.100	1.200-1.650	1.500-2.000	1.900-2.500	2.500-3.200	1.300-1.750	1.700-2.300	2.600-3.300											
General (documents)	2.500-4.750	4.400-8.000	7.700- 12.800	12.800-27.150	16.500-34.500	24.000-51.500	34.000-73.300	14.200-29.950	18.000-37.950	36.000-76.700											
Infantil (documents)	900-1.700	1.600-2.750	2.750-4.500	4.400-8.000	5.500-10.500	8.600-15.000	12.000-21.000	4.700-8.800	6.000-11.250	12.000-22.000											
Música (CDs)	300- 600	500-1.000	800-1.600	1.600-3.200	2.000-4.000	3.000-6.000	4.000-7.500	1.800-3.500	2.300-4.500	4.400-8.000											
TOTAL	4.000-7.500	7.000- 12.500	12.000-20.000	20.000-40.000	25.500-51.000	37.500-75.000	52.500-105.000	22.000-44.000	28.000-56.000	55.000-110.000											
Revistes (títols)	45-50	90-100	100-110	160-180	200-220	220-240	240-260	150-170	220-240	240-260											

Nota:
En municipis on existeixen 2 o més biblioteques, la distribució del fons per les diferents tipologies de biblioteques pot revertir en una reducció del fons final de la biblioteca central a l'entorn d'un 1

Central Urbana Central Urbana

Final: 10% Final: 10%

Bib.local:	Bib. local 1:
Inicial: 10.000	Inicial: 10.000
Final: 18.000	Final: 18.000
Bib. local 2:	
Inicial: 10.000	
Final: 18.000	

Central Comarca Central Comarcal

Final: 10% Final: 10%

Bib. local:	Bib. local 1:
Inicial: 10.000	Inicial: 10.000
Final: 18.000	Final: 18.000
Bib.local 2:	
Inicial: 10.000	
Final: 18.000	

ANNEX 3

3. MANTENIMENT DE LA COL·LECCIÓ

3.1. Llibres per a adults. Percentatges

	A	B	C	D	E	F
0 -Obres generals	1,75%	1,75%	1,75%	1,75%	2%	1%
1 – Filosofia i psicologia	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	3%
2 –Religió	1%	1%	1%	1%	1%	0,50%
3 – Ciències socials	4,50%	5%	7%	7%	7%	3%
4 – Filologia	2%	2%	2,50%	2,50%	3%	2%
5 – Ciències pures	5%	5%	5%	5%	5%	3%
6 – Ciències aplicades	10%	10%	10%	10%	10%	8%
7 – Art i esports	9%	9%	10%	10%	10%	6%
8 – Literatura	6%	6%	6%	6%	6%	2%
9 – Història	3%	3,50%	3,50%	3,50%	4%	2%
91 – Geografia	4%	5%	5%	5%	6%	4%
92 – Biografies	2%	2%	2%	2%	2%	2%
N – Novel·la	17,75%	16,25%	12,75%	12,75%	12,50%	20%
JN – Novel·la Juvenil	2,50%	2%	2%	2%	2%	2,50%
C – Còmic	2%	2%	2%	2%	2%	1%
Total	75%	75%	75%	75%	77%	60%

A trets generals es destaca, en referència al manteniment de la col·lecció que s'està fent en els darrers anys des del Servei de Biblioteques, l'augment de la presència d'1 (filosofia i psicologia), el 6 (ciències aplicades), el 7 (art i esports) i el Còmic ateses les necessitats dels usuaris i el conjunt de novetats editorials constants en aquests camps. Disminueix lleugerament la novel·la juvenil, el 0 (obres generals), el 3 (ciències socials), la novel·la i el 8 (literatura) per ajustar la col·lecció entre tots els camps temàtics. En el cas de la Novel·la s'ha abaixat el percentatge (a excepció dels bibliobusos) ja que és una àrea que genera moltes novetats

editorials, però són poques les considerades obres bàsiques, que és l'objectiu del Servei de Biblioteques. El reforç d'aquesta àrea s'haurà de fer des de cada biblioteca amb pressupost municipal.

La distribució diferent dels percentatges entre els mòduls és una de les novetats que s'introdueix en aquesta política de selecció ja que s'han tingut en compte les diferents necessitats de les biblioteques. Aquesta distribució és especialment diferent en el cas dels bibliobusos i de les biblioteques del mòdul **A**, ja que s'ha donat prioritat a la part de ficció per sobre de la no ficció, tal com es recomana a les *Directrius IFLA/Unesco* en consonància amb els resultats d'ús del fons.

3.2. Llibres per a infants. Percentatges

En el manteniment de la col·lecció es continua respectant el 25% del fons de llibres a la part infantil a excepció del mòdul **E** i **F**. Les biblioteques **E** rebran un 23% dels llibres per a la part infantil atès el volum general de la biblioteca. En els bibliobusos es continua donant prioritat a aquesta secció amb un 40% de les noves incorporacions per poder donar resposta als seus usuaris.

Els percentatges de creixement de **llibres infantils** sobre el total de llibres:

	A	B	C	D	E	F
Infantil Coneixements	6%	7%	7%	7%	6%	13%
IC – Còmics	3%	3%	3%	3%	3%	6%
I* - fins a 7 anys	10%	10%	10%	10%	9%	10%
I** - 8 a 10 anys	4%	3%	3%	3%	3%	7%
I*** - 11 a 12 anys	2%	2%	2%	2%	2%	4%
Total	25%	25%	25%	25%	23%	40%

A partir d'ara s'ajusta la part de manteniment de la col·lecció de coneixements infantil ja que el mercat editorial no permet seguir el que estava marcat. Augmenta la representació de l'I* i els còmics infantils i disminueix l'I**. Els bibliobusos segueixen una distribució diferent per l'estudi d'ús de la col·lecció. A més, la quantitat total de documents del bibliobús permet aplicar percentatges més alts que a la resta de mòduls ja que a la realitat es tracta d'un número de títols que es pot seleccionar tenint en compte el mercat editorial.

3.3. CD Música. Percentatges

A trets generals cal destacar que a diferència del manteniment de la música que s'està fent en els darrers anys augmenta la representació del CD 2 (música pop i rock), ja que la producció discogràfica és molt més alta que la de qualsevol altra gènere musical. A més dins aquest grup s'inclouen molts estils que cal seleccionar per al manteniment de la biblioteca. Una altra diferència és la disminució lleugera del CD 0 (música tradicional), CD 1 (jazz), CD 4 (música experimental) i CD 6 (enregistraments no musicals) per qüestions de mercat discogràfic. El CD 3 (música clàssica), CD 5 (bandes sonores) i CD 7 (música infantil) es mantenen com fins ara.

	A	B	C	D	E	F
CD 0 M. tradicional	19%	19%	19%	21%	21%	19%
CD 1 Jazz	7%	7%	10%	10%	10%	7%
CD 2 Pop i rock	40%	40%	39%	37%	37%	38%
CD 3 Música clàssica	10%	11%	11%	11%	11%	8%
CD 4 M. experimental	2%	3%	3%	3%	3%	2%
CD 5 Bandes sonores	10%	10%	10%	10%	10%	10%
CD 6 No musicals	2%	2%	2%	2%	2%	1%
CD 7 Música infantil	10%	8%	6%	6%	6%	15%

3.4. Vídeos. Percentatges

El mercat del vídeo és molt canviant i és impossible donar uns percentatges i que es puguin seguir de manera sistemàtica, per tant, el Servei no donarà percentatges de creixement de matèries d'aquest suport.

Cal explicar que la representació dels vídeos per a adults augmenta a la vegada que augmenten les dimensions de la biblioteca ja que l'ús d'aquest format així ho indica. La part infantil estarà més representada amb aquest repartiment ja que la dotació per part de la biblioteca de vídeos de ficció dona més gruix a la part d'adults i, per tant, des del Servei de Biblioteques es cobreix la part infantil d'aquest suport de manera més àmplia.

	A	B	C	D	E	F
V Ad.	48%	60%	73%	76%	80%	43%
V. Inf.	52%	40%	27%	23%	20%	57%

No s'observa cap canvi important en relació al manteniment de la col·lecció de vídeos que s'està fent en els darrers anys al Servei de Biblioteques.

3.5. Distribució del pressupost

Pressupost de manteniment de la col·lecció 2003 per biblioteca:

Mòduls	Llibres	CDs	Vídeos	Revistes	Total
F	3.200 €	1.544 €	840 €	1.202 €	6.786 €
A	5.600 €	1.950 €	1.050 €	1.803 €	10.403 €
B	8.800 €	2.600 €	1.260 €	4.207 €	16.867 €
C	12.800 €	3.250 €	1.890 €	6.611 €	24.551 €
D	18.400 €	4.225 €	2.100 €	9.256 €	33.981 €
E	22.400 €	5.444 €	2.940 €	9.917 €	40.701 €

El pressupost per a les publicacions en sèrie no inclou les subscripcions dels recursos electrònics.

Les aportacions per a l'avaluació de la col·lecció i els fons especials per a les biblioteques que desenvolupen programes de joventut i turisme no estan incloses a aquest recull.

3.6. Documents enviats des del Servei de Biblioteques a les biblioteques

Mòduls	F	A	B	C	D	E
Llibres	535 ex.	720 ex.	1.270 ex.	1.710 ex.	2.311 ex.	2.710 ex.
Valoració	5.173 €	7.704 €	12.300 €	17.864 €	28.686 €	37.520 €
Vídeos	72 ex.	-	98 ex.	149 ex.	172 ex.	205 ex.
Valoració	800 €	-	1.087 €	1.794 €	2.039 €	2.459 €
Exemplars CDs	104	-	160 ex.	200 ex.	331 ex.	395 ex.
Valoració	1.625 €	-	2.544 €	3.204 €	4.304 €	5.421 €

Nota: mitjanes fetes a partir dels lots enviats durant l'any 2002

Les biblioteques del mòdul A no tenen material audiovisual a excepció d'una. Aquestes mitjanes contenen tots els documents enviats per lot al marge del tipus d'adquisició: compra, donatiu o suport genèric. La valoració econòmica està feta a partir del preu de venda al públic. Per aquest motiu, l'aportació real és superior al pressupost establert a **l'Annex 3.5** ja que s'han valorat tots els documents.

3.7. Professionals que col·laboren en diferents programes vinculats a la selecció

Nom	Àmbit	Comentari
Sílvia Amigó b.vilafranca.tb@diba.es	Història, biografies i música	recursos electrònics Chillas
Nati Calvo calvobn@diba.es	Geografia i religions	recursos electrònics Chillas
Jordi Canal canalaj@diba.es	1, 3, 6 Filmografia	selecció de lots Intradiba
Montse Cantí cantimm@diba.es	0, 5, 9, 91 i 92	selecció de lots
Consol Garcia garciagc@diba.es	Infantil, 0, 6, 91, 92, JN	personal DSAD
Elisabet Gibert gibertre@diba.es	Coordinació selecció	personal DSAD
Miren Lizarralde lizarraldecm@diba.es	Literatura i altres cultures	recursos electrònics Chillas
Magda Lorente lorentemm@diba.es	Coordinació Chillas	recursos electrònics Chillas
Rosa Martínez martinezgr@diba.es	Idiomes, per fer els deures	recursos electrònics Chillas
Pep Molist pep.molist@terrassa.org	Infantil Art, cultura, organismes oficials i ONG	selecció de lots recursos electrònics Chillas
Judit Pallàs pallascj@diba.es	Animals	Recursos electrònics Chillas
Núria Pi pivn@diba.es	1, 5, 7, N, C i vídeos	personal DSAD
Montse Puig puigzm@diba.es	2, 3, 4, 8, 9 i música	personal DSAD
Mireia Roig roigmn@diba.es	Ciència i tecnologia Jocs i temps d'oci	recursos electrònics Chillas
Marta Salas salasbm@diba.es	Esports	recursos electrònics Chillas
Núria Silvestre silvestregn@diba.es	4, 7, 8	selecció de lots
Teresa Tort tortlt@diba.es	Infantil	selecció de lots
Josep Lluís Villanueva villanuevafj@diba.es	Música	selecció de lots

ANNEX 4

4. POLÍTICA DE SELECCIÓ DE CADA ÀREA

Aquest document està pensat per fer un manteniment de la col·lecció de les obres bàsiques i en cap cas pretén donar els percentatges definitius que les col·leccions han de tenir quan siguin estables. La decisió de la col·lecció és de cada biblioteca.

Com a conclusions generals cal comentar tres aspectes importants:

- La diferència de representació de suports en la col·lecció inicial i el manteniment d'aquesta col·lecció, com s'exposa a continuació. Aquesta diferència ve donada per la necessitat de disposar d'un nombre important de títols de llibres per donar cabuda a una representació bàsica de totes les matèries i tots els nivells. El manteniment de la col·lecció està més lligat al sistema de novetats d'obres bàsiques i a la gran acceptació dels suports audiovisuals.
- La necessitat de donar un tractament diferent a les biblioteques en funció del mòdul per atendre millor realitats diverses.
- Els diferents objectius i necessitats dels bibliobusos fan que, d'una banda, no necessitin disposar d'una representació d'obres bàsiques perquè es nodreixen dels fons de les biblioteques a través del préstec interbibliotecari i, d'altra banda, que el servei de préstec és una finalitat bàsica. Per aquests motius, les dades d'ús s'han aplicat de manera més global que a la resta de mòduls.

Les repercussions generals d'aquesta política de col·lecció seran gairebé insignificants pel que fa a la representació dels suports en la col·lecció adquirida des del Servei de Biblioteques ja que des de fa temps s'estan construint les col·leccions en base a aquests percentatges. Les diferències més importants vindran donades pels percentatges de matèries donats dins de cada suport.

4.1. Àrees de la col·lecció. Comparació entre col·lecció inicial i manteniment de la col·lecció

	Llibres Inicial	Llibres Mant.	Música Inicial	Música Mant.	Vídeos Inicial	Vídeos Mant.
F	82%	63%	12%	25%	6%	12%
A	87%	70%	10%	20%	3%	10%
B	87%	72%	10%	20%	3%	8%
©	88%	72%	9%	20%	3%	8%
D	89%	76%	9%	17%	2%	7%
E	89%	76%	9%	17%	2%	7%

A nivell general els llibres en la col·lecció inicial tenen el pes més important de la col·lecció. Aquesta representació es perd a favor del material audiovisual en els lots de manteniment, ja que les novetats discogràfiques i de vídeos necessiten més espai a la col·lecció atès l'alt índex de rotació d'aquests documents. Un factor a tenir en compte és la dificultat pròpia del mercat del vídeo per disposar d'un fons molt ampli de títols bàsics que sovint estan descatalogats quan es crea la col·lecció inicial.

En el manteniment és quan millor es poden atendre els increments de col·lecció tant de música com de vídeos ja que hi ha més facilitat per disposar de les novetats que d'edicions retrospectives.

La distribució de suports que es proposa és molt similar a la que s'aplica des de l'any 2000 amb algun petit ajustament. A la col·lecció inicial es proposa una disminució d'un 3% del suport llibre per donar-lo a la música en els mòduls **A** i **B** ja que d'entrada, la representació dels discos en aquests mòduls és escassa. El mateix intercanvi del suport llibre al CD es dona en un 2% a la resta de mòduls.

En el manteniment, es continuarà amb el repartiment de suports que s'està fent actualment amb algun arrodoniment del percentatge.

4.2. Llibres

4.2.1. Llibres per a adults

0-1-2-3-4-5-6-7-8-9,91-92-N-JN-C

0 - Enciclopèdies, anuaris generals, periodisme, biblioteconomia, bibliografies, publicacions de societats i assaigs de la cultura i la ciència en general

Existeixen dos factors que cal tenir presents en el moment d'avaluar aquesta secció; primer, que molts dels llibres són exclosos de préstec; i segon, que moltes de les obres són amb volums i, per tant, el nombre real de títols no és tan gran com es podria interpretar a les estadístiques.

	Inicial	Manteniment
F	0,50%	1%
A	2%	1,75%
B	2%	1,75%
C	2%	1,75%
D	2%	1,75%
E	2%	2%

Aquest àmbit històricament representava entre un 2 i un 3% dels llibres de la biblioteca. Des de l'any 2000 els fons inicials del 0 suposen l'1,63% del total de llibres i el manteniment és d'un 2%, aquestes xifres haurien de ser al revés. El fons inicial dels llibres del 0 hauria de ser superior a l'increment per manteniment, ja que cal dotar a les biblioteques des del començament de les obres de referència bàsiques. Amb aquests percentatges de fons inicial i de manteniment es manté el gruix del 0 com a les col·leccions existents a les biblioteques.

És important augmentar la presència d'obres generals a les biblioteques grans perquè la tendència actual en la distribució de l'espai en aquestes biblioteques és la de disposar d'una zona diferenciada per a les obres de referència. La major part d'obres que es troben en aquesta secció responen a aquesta tipologia.

En el cas dels bibliobusos es manté el fons inicial que està actualment en el 0,5%, perquè a causa de les limitacions d'espai, les obres de referència bàsiques s'han d'oferir amb Cd-Rom.

1]- Filosofia, parapsicologia, psicologia i ètica

L'índex de préstec és alt, s'ha de tenir en compte que no hi ha gaires exclosos de préstec i que existeix un interès creixent per part dels usuaris sobre la psicologia (autoajuda, emocions, relacions personals, psicologia infantil i de l'adolescència, la mort i el dol) i la parapsicologia (astrologia o fenòmens paranormals).

Malauradament no es pot valorar amb dades estadístiques el pes dels diferents temes en relació al total de llibres de l'1.

	Inicial	Manteniment
F	2,00%	3,00%
A	3,50%	4,50%
B	4,25%	4,50%
C	4,25%	4,50%
D	4,25%	4,50%
E	4,25%	4,50%

Les biblioteques existents tenen un 1,88 i un 3,24% dels llibres. Des de fa uns anys se selecciona un 4,30% dels llibres en el fons inicial i un 3% de manteniment. La proposta és d'augmentar aquesta part de la col·lecció per adequar millor el fons a l'ús i l'interès que desperta entre els usuaris.

En la majoria de biblioteques, el 4,25% de la col·lecció de llibres en el fons inicial garanteix la finalitat de formació de la biblioteca que afecta la constitució del fons i permet fer una tria còmodament ajustada a les diferents àrees temàtiques de l'1. Les biblioteques del mòdul **A** i els bibliobusos no necessiten un fons bàsic tan ampli. El manteniment d'un 3% actual resultava insuficient i, per aquest motiu, s'incrementen totes les biblioteques a un 4,50% per poder incorporar l'alta producció de novetats editorials que són d'interès per a l'usuari de biblioteca pública. La part de filosofia no necessita una renovació tan constant. Els bibliobusos tenen un menor percentatge.

La proposta que es fa augmenta més que el que indica el préstec perquè s'han considerat altres factors com la finalitat de formació de la biblioteca (hi ha d'haver una col·lecció mínima en l'àrea de filosofia que inclogui els textos filosòfics clàssics i també alguns estudis i obres generals) i la producció editorial que té un ritme creixent en aquest àmbit.

2 - Religió i teologia

Una part molt ampla inclou la religió cristiana i en l'altra part s'hi troben totes les altres religions d'arreu del món i del llarg de tota la història de la humanitat.

Les dades de préstec d'aquesta part de la col·lecció són baixes. Tampoc no hi ha gaires exclosos de préstec motiu pel qual les dades no sofreixen gaires desviacions. De totes maneres, la religió inclou alguns títols bàsics que és important que es trobin a cada biblioteca al marge de l'ús de préstec o de consulta a sala que tinguin.

La col·lecció ha d'estar representada per uns títols bàsics de cada religió atenent al *Manifest de la Biblioteca Pública* i l'aconfessionalitat de l'estat.

La representació de la religió cristiana és més alta que la resta de religions. Tot i que la intenció és la d'equilibrar una mica aquesta diferència cal tenir en compte que la tradició religiosa en el territori és majoritàriament cristiana i els títols bàsics d'aquesta religió ajuden a comprendre altres disciplines com l'art, la història o la música atès el pes que ha tingut la religió al llarg de la història.

	Inicial	Manteniment
F	1%	0,50%
A	1,50%	1%
B	1,50%	1%
C	1,50%	1%
D	1,50%	1%
E	1,50%	1%

Històricament els fons de les biblioteques tenen un percentatge de religió que va entre el 0 i 1% dels llibres. Des de fa uns anys s'ha seleccionat un 1'5% de fons inicial i un 1% de manteniment. El percentatge baix de manteniment respon a les poques novetats d'obres bàsiques de religió.

Aquesta matèria, per tant, no sofrirà cap canvi respecte al que s'està fent des de l'any 2000.

3 - Ciències Socials: sociologia, estadística, política, economia, dret, administració pública, assistència social, ensenyament, comerç, etnografia i folklore

En el número 3 no hi ha gaires obres que siguin de referència, motiu pel qual els indicadors del que podria tenir segons el préstec és més aplicable que en d'altres àrees. L'ús de préstec és baix en relació a la dotació de col·lecció.

S'ha de contemplar la necessitat de disposar d'un fons de formació ampli, al marge del préstec que pugui tenir.

En el manteniment de la col·lecció cal tenir especial cura d'actualitzar aquells camps temàtics més dinàmics, com per exemple el dret, per tal de renovar la col·lecció i poder fer una política adequada d'obsolets.

S'ha de tenir en compte que la producció editorial és molt desigual segons la matèria. Així doncs, els títols que es publiquen de pedagogia són molt superiors als

de demografia o comerç, la qual cosa condiona tant la formació dels fons inicial com el manteniment de la col·lecció.

Quant a la formació i manteniment de la col·lecció també cal tenir present d'incloure només els títols bàsics d'algunes matèries específiques que, tot i no tenir-ne dades estadístiques concretes, es veu que tenen una sobredimensió que distorsiona l'equilibri de la resta de la col·lecció: (30.055.2 Dones, 323.1(46.71) Nacionalisme català). Aquest criteri s'aplicarà de manera més estricta a les biblioteques petites.

	Inicial	Manteniment
F	4%	3%
A	5%	4,50%
B	5%	5%
C	7%	7%
D	7%	7%
E	8%	7%

Les ciències socials han tingut una història important a les col·leccions de les biblioteques existents ja que representen entre un 5'98 i gairebé un 11%. Des de fa uns anys s'aplica un 9,40% per a les col·leccions inicials i un 7% de manteniment. Com que es considera excessiva la quantitat de títols del 3, sobretot per a les biblioteques petites, s'ha reduït a tots els mòduls el fons inicial.

El manteniment és el mateix per les biblioteques dels mòduls **C**, **D** i **E** i té una gradació des dels bibliobusos a les biblioteques **A** i **B**.

4 - Filologia i lingüística

Aquesta secció té una forta presència de títols exclosos de préstec, ja que inclou tots els diccionaris de llengües. No se segueix els indicadors del que podria tenir segons el moviment de préstec, ja que s'haurà de contrastar també amb les estadístiques d'ús de sala.

	Inicial	Manteniment
F	0,50%	2%
A	3%	2%
B	3%	2%
C	3%	2,50%
D	3%	2,50%
E	3%	3%

A les col·leccions actuals la filologia suposa entre un 1,30 i un 2,5% dels llibres. La col·lecció inicial representa un 2,44% i el manteniment un 3% en la selecció de fons des de fa uns anys.

Es manté gairebé els mateixos paràmetres a les biblioteques més grans (**C, D i E**) i es redueixen una mica més els percentatges a les biblioteques petites (**F, A i B**). Amb això es pretén fer un tractament diferenciat entre unes i altres, ja que són les biblioteques grans les que han de tenir un major nombre d'obres de referència i alhora s'equilibra la correspondència entre fons i grandària de la biblioteca.

S'atorga un percentatge major al bloc temàtic corresponent a les llengües romàniques (a excepció del català que té una presència molt alta), ja que és l'àrea que necessita una major dotació i renovació a tots els mòduls, per pal·liar el dèficit actual i incorporar les metodologies més interactives que s'han produït en els últims anys en l'aprenentatge de llengües.

Un cas a part ha de ser el tractament dels bibliobusos, en què la proporció d'obres de referència ha de ser molt més baixa i, per tant, el 0,5 % assignat per a la creació del fons inicial és adequat. Sempre que es pugui i per qüestions d'espai s'optarà per la incorporació d'aquestes obres dels formats en CD-ROM o electrònic.

5 - Ciències pures: matemàtiques, astronomia, física, química, mineralogia, geologia, meteorologia, paleontologia i fòssils, ecologia, biologia, herència i evolució, origen de les espècies, botànica, zoologia

És una de les àrees de llibres on hi ha un equilibri més gran entre dotació i ús. Després s'ha observat també que hi ha altres factors que recomanen de mantenir un nivell de col·lecció bastant similar, però una mica més alt: hi ha una quantitat important de llibres exclosos de préstec (excepte als bibliobusos), s'ha de garantir un nivell mínim per a les àrees on la funció de lleure és menys important (predominen els materials per a la formació), alguns dels temes del 5 són de gran

actualitat (ecologia, genètica) i cal potenciar-los per donar resposta als interessos dels usuaris.

	Inicial	Manteniment
F	3%	3%
A	4%	5%
B	4%	5%
C	5%	5%
D	5%	5%
E	5%	5%

A nivell general, les ciències pures representen entre un 3,22% i un 4,34% dels llibres de les biblioteques. Des de fa uns anys la col·lecció inicial representa un 5,24% i el manteniment un 5%.

Com a resultat de l'anàlisi es disminueix una mica el volum actual a les biblioteques petites (**F** i **A**) per deixar lloc (a les biblioteques petites) al fons de ficció, es manté el percentatge actual a les biblioteques mitjanes (**B** i **C**) i s'apuja a les biblioteques més grans (**D** i **E**).

El 5% del percentatge actual de manteniment resulta còmodament suficient en relació a la producció de novetats editorials. Fins i tot permet la substitució periòdica d'alguns títols per donar resposta a l'explosió continuada de coneixements en ciències i així anar actualitzant el fons.

Per al manteniment de la col·lecció caldrà tenir en compte la incorporació de nous títols dels temes on els coneixements s'actualitzen més sovint: astronomia, física, genètica, teories de l'evolució i ecologia. Això implica, per part de la biblioteca, la retirada dels títols que han quedat desfasats en el contingut i, per tant, és un factor per tenir en compte en la política d'obsolets.

Tant en la selecció del fons inicial com en el manteniment caldrà tenir en compte que el tipus de llibre prioritari per a les biblioteques petites és el fons bàsic de consulta i el material de divulgació, mentre que a les biblioteques grans es pot anar ampliant l'abast del fons de consulta i formació i incloure també obres d'assaig.

6 - Ciències aplicades: medicina, enginyeria, agricultura, cuina, transports, organització d'empreses, indústries, informàtica, bricolatge i construcció

En aquesta secció encara que existeixen obres excloses de préstec (sobretot en l'apartat de medicina amb enciclopèdies i diccionaris mèdics), es considera que no és un factor determinant a l'hora d'establir els percentatges.

Si s'analitzen les dades de préstec es veu que el fons és molt utilitzat i s'hauria d'incrementar el percentatge de llibres del 6 en major o menor proporció a tots els mòduls excepte en el mòdul **F** on hi ha un equilibri entre dotació i ús en préstec.

	Inicial	Manteniment
F	7%	8%
A	9%	10%
B	9,50%	10%
C	9,50%	10%
D	9,50%	10%
E	10%	10%

Històricament les ciències aplicades representen entre un 7 i un 8,23% del fons. Actualment el fons inicial d'aquesta matèria representa un 9,40% del fons de llibres i el manteniment suposa un 8%. Aquests percentatges són correctes però s'ha decidit mantenir la proporció als bibliobusos i augmentar a la resta de biblioteques en menor o major percentatge. S'ha augmentat el manteniment per donar resposta a la gran producció editorial. El fons inicial s'ha arrodonit a 9,50% per la majoria de mòduls amb una petita gradació per a les **A** i les **E**.

S'ha de tenir en compte les diferents casuístiques de les matèries que componen aquest àmbit. Així, si bé en els llibres de cuina i jardineria és suficient disposar d'un bon fons inicial amb un manteniment menor perquè la informació no queda desfasada, en el cas dels llibres d'informàtica el plantejament ha de ser a la inversa, disposar d'un fons inicial bàsic i incrementar-lo amb el fons de manteniment ja que contínuament surten noves versions dels programes. La retirada dels llibres obsolets i la renovació del fons és un factor important que s'ha previst en els percentatges destinats al manteniment del fons.

Pel que fa als bibliobusos el fons inicial del 9% actual resulta una mica elevat i es redueix per tal d'adequar-lo.

7 - Belles arts (arquitectura, urbanisme, escultura, ceràmica, dibuix , decoració, arts industrials, pintura, gravat, il·lustració, teatre, fotografia, cinema i música) i jocs, oci i esports

Els llibres d'art són un tipus de fons que no té una actualitat immediata, el fons d'art manté l'interès al llarg del temps i, per aquest motiu, molts llibres perduren a la biblioteca malgrat la data d'edició. El fet que el fons d'art no genera tants

obsolets com altres matèries podria ser una explicació al fet que les biblioteques disposin d'un percentatge tan alt. Un altre motiu que explicaria la desproporció entre quantitat de la col·lecció i ús és la gran quantitat de llibres exclosos de préstec que hi acostuma a haver. Cal recordar que aquests elements a tenir en compte no s'apliquen als bibliobusos.

Els jocs i els esports tenen un comportament força diferent, tant pel que fa a la quantitat com pel que fa a l'ús. No hi ha molts llibres exclosos de préstec i tampoc proliferen les obres considerades de referència.

	Inicial	Manteniment
F	6%	6%
A	8%	9%
B	8,50%	9%
C	9%	10%
D	9%	10%
E	10%	10%

Històricament, les biblioteques tenen entre un 7,45 i gairebé un 12% dels llibres. El percentatge actual de compra de fons d'art i esports està en un 9,14% del fons bàsic per a les biblioteques i en un 6% en els bibliobusos.

Es rebaixa al 9% per als mòduls **C** i **D** i una gradació de petit a gran per a la resta de mòduls. Els bibliobusos mantenen el 6%. El fons de manteniment s'augmenta fins a un 9% per als mòduls **A** i **B** i a un 10% en els **C**, **D** i **E**. Als bibliobusos es manté un 6%. La diferència d'un punt entre manteniment i fons inicial permet comprar les obres bàsiques en el moment de fer la col·lecció inicial i incorporar novetats d'interès per la gran producció editorial existent. En resum, el motiu de seguir mantenint una representació àmplia d'aquesta secció és a causa de la gran producció editorial d'obres bàsiques i l'alt interès dels usuaris de llibres sobre esports, lleure i disseny.

8 - **Literatura**

Cal considerar que hi ha una part d'aquesta secció en què hi ha obres de referència (històries de la literatura en diversos volums, diccionaris) que són excloses de préstec, així com el fet que hi ha una representació de llibres de col·lecció local significativa (obres d'autors locals) que no es manté des del Servei de Biblioteques.

També s'ha de tenir present que hi ha un percentatge de la col·lecció important que prové de les obres d'autors clàssics, considerats en un sentit ampli, que cal que siguin en una biblioteca al marge de l'ús en préstec que puguin tenir.

Per altra banda, és una matèria que no genera massa obsolets, motiu pel qual es mantenen a les biblioteques edicions antigues.

	Inicial	Manteniment
F	2%	2%
A	8%	6%
B	8%	6%
C	8%	6%
D	8%	6%
E	8%	6%

Les col·leccions existents tenen una representació que va entre el 3,62 i el 10,12% dels llibres. Actualment, a la col·lecció inicial la literatura representa un 8,30% del fons i el manteniment és d'un 6,75%. Tenint en compte les característiques d'aquesta secció no s'introdueixen canvis substancials en els percentatges assignats per a la creació del fons inicial i de manteniment ja que s'han considerat els factors exposats al començament quant a les característiques de la secció. Així doncs, la reducció és molt menor de la que indicaria si només es tingués en compte el préstec.

El tractament dels bibliobusos ha de ser diferenciat de la resta de mòduls. Actualment s'assigna un 3% per a la creació del fons inicial. Com que la seva prioritat és el préstec i es considera que no han de tenir obres de referència en volums, es disminueix a un 2%.

Quant al manteniment de la col·lecció cal tenir present que el 8 té un nombre de títols significatiu que arriben per Suport Genèric, sobretot de poesia i teatre. Tot i que hi ha uns criteris selectius, com a la resta de títols, per fer la tria, caldrà ser més restrictius en l'elecció de títols de poesia catalana i compensar-la amb la de títols de poesia en castellà en elaborar els lots mensuals.

També cal incrementar el percentatge de Literatura en general i el de Teatre i d'altra banda s'hauria de reduir molt el dedicat a Narrativa i sobretot el de Poesia, que té una dotació excessiva.

9 –Història

En aquest apartat hi ha força llibres exclosos de préstec atès que hi ha moltes obres en diversos volums que són considerades de referència. A més, els llibres de col·lecció local són també exclosos de préstec, i en el cas de la història tenen una incidència elevada, sobretot a les biblioteques antigues. L'elaboració de la col·lecció local es fa des de cada biblioteca. L'ús de préstec és baix.

Com a comentaris generals, i a excepció dels bibliobusos, cal incrementar el percentatge corresponent a la Història dels països d'Europa i del món. Cal tenir present, però, el problema que suposa la producció editorial, molt descompensada quant a l'edició d'obres d'història d'Àfrica, Àsia i Oceania respecte a les que tracten d'Europa i Amèrica i la manca de llibres d'història dels diferents països.

	Inicial	Manteniment
F	3%	2%
A	3,50%	3%
B	4,25%	3,50%
C	4,25%	3,50%
D	4,25%	3,50%
E	4,25%	4%

Les col·leccions existents van entre un 3 i gairebé un 4,25% de llibres del 9. Actualment, el fons inicial es situa en un punt màxim del 4,46%, i el manteniment en un 3,25%. Es considera que aquest percentatge és excessiu i es redueix la proporció a tots els mòduls encara que aquesta disminució és major en els mòduls **F** i **A** i menor a la resta.

Al mòdul **F** s'ha donat prioritat als indicadors de préstec, donat que és aquesta la finalitat dels bibliobusos. Als altres mòduls s'han tingut en compte també que cal una col·lecció bàsica i de formació, al marge del seu ús en el préstec. També es considera excessiu el 4% de fons inicial que tenen assignats els bibliobusos, especialment perquè no se seleccionen obres de diversos volums.

El percentatge de manteniment actual (3,25%) és força adequat però s'ha arrodonit a 3,50% per a les biblioteques dels mòduls **B**, **C** i **D** i resulta excessiu per als bibliobusos i les biblioteques del mòdul **A**. En canvi s'incrementa una mica a les biblioteques del mòdul **E** per tal d'assumir obres significatives que no tindrien cabuda per la seva grandària o tractament documental en els altres mòduls.

91 – Geografia, guies de viatges, relats de viatges i cartografia

La producció editorial dels llibres de geografia és molt diferent, si bé al mercat es poden trobar moltes editorials que editen guies de viatge i relats de viatges, de la resta de temes la producció és molt escassa i gairebé no hi ha novetats; per tant s'haurà de dotar les biblioteques d'un fons inicial important i dedicar el manteniment a l'actualització de les guies de viatge i d'atles, ja que aquesta informació queda desfasada ràpidament.

Es presenta la proposta d'augmentar el volum de llibres de geografia a tots el mòduls, però sense arribar a l'augment que s'hauria de fer si només es tinguessin en compte les dades de fons segons el préstec ja que hi ha altres factors a considerar com el nombre d'exclusos de préstec, estadístiques de consulta a sala, oferta editorial de llibres de geografia, etc.

També s'observa través de les estadístiques que en els bibliobusos, on els número de llibres exclusos de préstec és molt baix, el percentatge de préstec dels llibres de Geografia d'Espanya (91(46)-91(46.85)) és el doble que a la resta de mòduls i és on hi ha el major equilibri entre dotació i ús de la col·lecció.

	Inicial	Manteniment
F	5%	4%
A	5%	4%
B	5%	5%
C	5%	5%
D	5%	5%
E	5%	6%

Històricament les biblioteques tenen entre un 3,5 i un 4,5% de fons de geografia. En aquests moments la compra inicial dels llibres de la geografia està en el 4,34% i la de manteniment representa un 3,50%. Es proposa augmentar lleugerament aquests percentatges, sense oblidar que l'oferta editorial de llibres de geografia és mínima (amb l'excepció de les guies de viatge) fet que condicionarà la compra. Així a les biblioteques, pel que fa al fons inicial s'intentarà proporcionar les obres de referència i textos geogràfics, i dedicar el manteniment a les guies de països, allotjaments, atles i mapes de carreteres que necessiten una actualització periòdica. El fons inicial que hi ha actualment per als bibliobusos és el correcte.

92 - Biografies, heràldica i genealogia

No hi ha gaires exclosos de préstec ni altres elements que puguin distorsionar les dades d'ús.

Hi ha una gran oferta editorial de biografies i no es pot reduir més aquesta part ja que resultaria difícil de portar a la pràctica una reducció important.

	Inicial	Manteniment
F	1,50%	2%
A	1,50%	2%
B	1,50%	2%
C	1,50%	2%
D	1,50%	2%
E	1,50%	2%

El fons del 92 té un pes en les col·leccions existents que va d'1,5 a 2,30% dels llibres. Actualment, el 92 representa a la formació inicial de la col·lecció a les biblioteques un 1,40 % del fons de llibres, en els bibliobusos és d'un 4%. El manteniment se situa en un 2%.

Aquests percentatges són adequats i, per tant, només s'arrodoneix el fons inicial per a les biblioteques, però és massa alt en el cas del fons inicial per a bibliobusos. Per tant, s'igualava el percentatge de la biografia en les col·leccions inicials dels bibliobusos a les col·leccions inicials de les biblioteques.

N – Novel·les i gèneres narratius (novel·la, conte, narració...) creats en els segles XIX i XX

És el grup amb presència més alta en la col·lecció de llibres d'adults. Això s'explica per la importància que des de fa molts anys s'ha donat a aquest tipus de llibres a les biblioteques, considerant-los una de les parts prioritàries de la col·lecció quant a volum i ús. Des del Servei s'ha potenciat des de fa uns anys la compra de títols per a aquesta part de la col·lecció, i des de les biblioteques també en la mesura que es gestiona un pressupost propi. La poca incidència de la retirada de títols (situació que en les novel·les queda més justificada que en altres parts de la col·lecció) contribueix també a tenir una secció de novel·la bastant àmplia.

Existeix la temptació d'ajustar la proposta a les proporcions suggerides pel préstec, ja que és una àrea prioritària de la col·lecció. Però no s'ha apujat tant el percentatge perquè s'han considerat també altres factors: probablement l'ús en

sala deu ser molt baix, i a més cal pensar també en altres parts del fons menys afavorides pel préstec però que són necessàries en la col·lecció d'una biblioteca pública.

Algunes qüestions a tenir en compte des del Servei de Biblioteques són: la facilitat per comprar novel·la estrangera, per tant és especialment adequada la intervenció del Servei de Biblioteques en aquesta part de la col·lecció. Per la tria de títols de manteniment i de fons inicial s'haurà de tenir en compte també que a les biblioteques més petites tindran prioritat les obres clàssiques i les obres més susceptibles de ser prestades.

	Inicial	Manteniment
F	19,50%	20%
A	16%	17,75%
B	14%	16,25%
C	10,50%	12,75%
D	10,50%	12,75%
E	10,50%	12,50%

Les col·leccions de les biblioteques tenen entre un 12,89 i un 16,74% dels llibres en aquesta àrea. El percentatge actual de col·lecció inicial està situat en un 9,84% i el manteniment en un 20%.

Es presenta una disminució del manteniment de les novel·les i un augment en la col·lecció inicial. La gran diferència entre el percentatge del fons inicial i de manteniment dels bibliobusos amb el de la resta de mòduls queda justificada per l'absència de pressupost municipal en aquest tipus de biblioteca.

La col·lecció inicial s'ha augmentat per poder cobrir millor tots els autors representatius de novel·la. Aquest augment és major a les biblioteques petites per afavorir la ficció.

El percentatge actual de manteniment (un 20% del fons de llibres) sembla força adequat a l'interès que desperten les novel·les a les biblioteques, al volum de la producció editorial i a la proposta de percentatge ideal. A l'hora de concretar el compromís de manteniment per part del Servei, però, es considera que ha de ser més baix en general, sobretot per a les biblioteques mitjanes i grans atès que són les que majoritàriament disposen d'un pressupost propi que permet obtenir les novetats de forma molt més ràpida.

D'altra banda, l'aportació del Servei de Biblioteques se centra en obres bàsiques i moltes de les novetats editorials que tenen una acceptació molt alta pels usuaris, no es poden considerar bàsiques.

JN - Llibres d'imaginació per a adolescents entre 13 i 15 anys

Les dades d'ús són bastant reals ja que en principi la novel·la juvenil no està afectada pel factor d'exclòs de préstec.

La primera observació és que en general les biblioteques tenen aproximadament un 40% més del fons necessari, si només es tenen en compte les estadístiques de préstec. Els fons segons el préstec de les novel·les juvenils a les biblioteques més petites **A i F** és molt superior i en el cas de les biblioteques **A** arriba a ser el doble que a la resta de biblioteques. Aquest fet podria ser a causa de la situació d'aquest fons dins la biblioteca; en biblioteques petites i en els bibliobusos la novel·la juvenil està al costat dels llibres infantils, mentre que a mesura que l'espai de la biblioteca es diversifica, la novel·la juvenil queda amb el fons d'adult i no és tan fàcilment accessible als públic potencial (joves a partir d'onze anys) que no tenen accés directe a la sala d'adults.

	Inicial	Manteniment
F	4%	2,50%
A	4%	2,50%
B	3,50%	2%
C	3,50%	2%
D	3,50%	2%
E	3,50%	2%

La Novel·la Juvenil representa entre un 3,84% i un gairebé 8% de les col·leccions existents. S'ha de tenir present que el fons de novel·la juvenil no és susceptible de ser retirat per obsolet i això contribueix a un increment regular d'aquesta part de la col·lecció.

En aquests moments el percentatge de fons inicial pel que fa a la novel·la juvenil és d'un 3,36%. Pel que fa a l'increment per manteniment està situat en el 2%.

Per a la col·lecció inicial, s'han arrodonit les xifres a l'alça al mòdul **A** i de forma més ajustada a la resta de mòduls. El percentatge de fons inicial i de manteniment és més elevat als mòduls **A i F** que a la resta, pel fet que s'intenta afavorir la ficció a les biblioteques més petites. Però es considera que malgrat el poc ús de la

col·lecció si es reduï ssin més els percentatges dels mòduls **B, C, D i E** l'únic que s'aconseguiria és que encara disminuís més l'ús de la novel·la juvenil.

C - Còmics d'adults

Hi ha factors que probablement afavoreixen el rendiment de préstec d'aquesta part de la col·lecció i són: la inexistència de llibres exclosos de préstec, l'interès que genera aquest tipus de llibre, i la durada real de préstec probablement més curta que l'habitual. Les xifres d'ús han de ser més elevades per a tots els mòduls de biblioteca en l'ús en sala, que se suposa més alt que en altres tipus de llibre: probablement les característiques dels còmics faciliten l'ús immediat dins la mateixa biblioteca sense que, en molts casos, sigui necessari arribar al préstec.

També s'ha de tenir en compte la influència positiva en l'ús que pot tenir la col·locació molt a l'abast dels usuaris de l'apartat de còmics dins de les biblioteques.

	Inicial	Manteniment
F	1%	1%
A	1%	2%
B	1%	2%
C	1%	2%
D	1%	2%
E	1%	2%

Tradicionalment el còmic ha tingut poc pes a la col·lecció ja que la seva representació no arriba al 0,50% a cap mòdul. Actualment, la col·lecció inicial té un 0,62% del fons i el manteniment està en un 1,50%.

S'ha apujat aquest percentatge per adequar millor el fons a l'ús i l'interès que desperta entre els usuaris. El percentatge actual de manteniment (1,50%) es manifesta insuficient per donar resposta a la producció de novetats editorials de còmics que són d'interès per a l'usuari de biblioteca pública. Cal tenir en compte que en les novetats inclouen l'edició de títols bàsics que no són al fons actual de les biblioteques. Cal arribar al 2%.

Pel que fa a les diferències entre biblioteques, en la proposta només s'han mantingut els bibliobusos com a cas diferenciat, ja que l'ús en préstec és molt inferior que el dels altres mòduls. A la resta de mòduls no s'ha cregut convenient establir diferències.

4.2.2. Llibres infantils

Infantil Coneixements – IC – I* - I - I*****

La secció infantil disposa a les biblioteques d'un espai diferenciat amb mobiliari específic per als nens i a les biblioteques grans existeix una sala separada.

La gran demanda de llibres infantils que hi ha als bibliobusos ve motivada pel públic majoritari que utilitza aquests equipaments (els escolars), no es pot oblidar que molts dels llocs on tenen parada els bibliobusos estan situats en escoles.

S'ha de tenir present, quant a la producció de llibres infantils, que els tiratges són molt curts, amb poques reimpressions de les obres (per tant de seguida estan exhaurits) i la producció és molt limitada, sobretot pel que fa als llibres de coneixement. Aquesta realitat condiciona l'establiment dels percentatges, perquè per molt que es vulgui augmentar la proporció, aquesta ens vindrà condicionada per l'oferta existent. Segons dades de *Panoràmica de la edició española de libros*⁵ durant l'any 2001 es van editar 7.391 llibres per a infants, això significa que només un 11% de la producció de textos editats al llarg de l'any van ser infantils. Si s'afegeix que la majoria d'editorials fan l'edició dels seus llibres amb les dues llengües (català i castellà), encara baixa més la quantitat títols infantils disponibles per a la seva compra.

Un altre aspecte que cal tenir en compte en el fons documental de la secció infantil són els llibres arribats per Suport Genèric. Anualment el fons de les biblioteques es veu incrementat amb els llibres procedents de l'ajut que atorga la Generalitat de Catalunya a la producció de llibres en català i en el cas de les biblioteques petites els llibres infantils arribats per aquesta via poden arribar a ser superiors als que es compren mensualment per manteniment.

Infantil Coneixements

10/1 (enciclopèdies i filosofia), 12 (religió), 13 (ciències socials), 14 (diccionaris), 15/6 (ciències), 17 (art i esports), 18 (literatura), 19 (història, geografia i biografies)

Els resultats obtinguts amb l'anàlisi de préstec són totalment contraris a la demanda que es fa per part de les biblioteques, ja que les estadístiques indiquen que el fons infantil de coneixement existent és superior a les necessitats dels

usuaris i s'hauria de reduir malgrat que els bibliotecaris consideren que és insuficient. Aquest fet pot estar motivat perquè l'oferta editorial actual, pel que fa al llibre de coneixement infantil, no cobreix les necessitats dels infants. Els llibres infantils de no ficció que hi ha al mercat tracten les matèries de manera massa senzilla i per a un públic molt petit, que en part no és el consumidor habitual d'aquestes obres. En canvi, no hi ha llibres de coneixement més complets, no són adequats per als infants de 10-14 anys que s'han de nodrir dels llibres d'adults de les diferents temàtiques. En la tria es tenen en compte les següents qüestions:

La presència dels llibres d'15/6 (ciències) és molt més alta que la resta atès que la producció editorial d'aquests temes i l'ús recomanen mantenir aquest àmbit de la col·lecció amb una presència important. 17 (art i esports) també és un número amb força presència atès que els llibres d'arts, manualitats i esports també són molt consultats. 19 (història, geografia i biografies) és més alt que la resta ja que s'ha de tenir en compte que a la secció infantil en aquest número s'inclouen les tres disciplines esmentades. En la secció d'adults aquests temes van separats.

	Inicial	Manteniment
F	8%	13%
A	8%	6%
B	8%	7%
C	8%	7%
D	8%	7%
E	8%	6%

Els percentatges actuals dels llibres infantils de coneixements són d'un 8,46% de la col·lecció inicial i d'un 10,25% de manteniment.

Es fa una reducció respecte la col·lecció actual a causa de la poca renovació editorial que hi ha en aquest camp. Aquest factor fa que no hi hagi una oferta gaire àmplia i potser per aquest motiu l'ús tampoc és elevat. A partir d'ara es manté gairebé igual la representació d'aquesta part de la col·lecció en els fons inicials i disminueix el percentatge de manteniment a tots els mòduls a excepció dels bibliobusos ateses les característiques especials ja comentades.

⁵ Vegeu Bibliografia

Infantil Ficció

Ficció per als nens

La classificació existent respon a l'edat dels lectors als que van destinats els llibres. D'aquesta manera ens trobem: I* (llibres per a infants fins a 7 anys), I** (llibres per a nens de 8 a 10 anys), I*** (llibres per a nens d'11 a 12 anys), IC (Còmics infantils), IN (narrativa), IP (poesia), IT (Teatre).

Cap dels llibres d'imaginació infantil està afectat pel factor d'exclòs de préstec i, per tant, la proposta s'apropa a les dades obtingudes en l'anàlisi de les dades de fons segons el préstec.

En els llibres de ficció infantil és potser on hi ha el major equilibri entre les dues llengües oficials (català i castellà) de totes les seccions de la biblioteca i, fins i tot, pot passar que hi predominin els llibres en català; aquest fet ve motivat per l'existència del suport genèric.

Tal com s'exposa més endavant, s'augmenta en general la presència dels còmics infantils i l'I*. En canvi, I** i I*** baixen el percentatge.

Infantil Còmics

Els còmics infantils tenen una vida molt curta a la biblioteca atès l'alt ús que tenen i, per tant, sovint s'han de donar de baixa a causa del seu estat.

	Inicial	Manteniment
F	5%	6%
A	2%	3%
B	2%	3%
C	2%	3%
D	2%	3%
E	2%	3%

Tradicionalment, els còmics infantils representen entre un 3,73 i un 6,28% dels llibres. Actualment, el fons inicial és de 0'90% i el de manteniment és d'un 1'75%.

Tenint en compte l'alta rotació i l'ús s'incrementa el percentatge tant de fons inicial com de manteniment respecte als fons actuals. El mòdul **F** és el que té un percentatge més alt a causa de la gran aflluència de públic infantil que marca una tendència diferent amb la resta de mòduls.

I* - Llibres per a nens fins a 7 anys

La presència és alta perquè l'ús d'aquests documents per part dels més petits fa que s'hagi de reposar de forma constant per l'estat físic dels documents i que, per tant, hi hagi un percentatge gran de retirada de fons de la sala infantil. Aquest tipus de llibre té un ús de préstec i de consulta a sala molt alt. El percentatge més alt el tenen els bibliobusos d'acord al seu perfil d'usuari majoritari.

	Inicial	Manteniment
F	13%	10%
A	9%	10%
B	9%	10%
C	9%	10%
D	9%	10%
E	7,5%	9%

I* representa un 6,29% dels llibres i el manteniment un 5,50%.

S'augmenta tant la col·lecció inicial com el manteniment perquè la retirada de llibres és molt constant per l'alt ús i les característiques físiques dels llibres.

I - Llibres per a nens de 8 a 10 anys**

Els llibres d'I** tenen una acceptació molt més baixa que l'I*. Per aquest motiu es diferencien molt els percentatges respecte el nivell més baix de lectura.

	Inicial	Manteniment
F	9%	7%
A	4%	4%
B	4%	3%
C	4%	3%
D	4%	3%
E	3%	3%

La col·lecció inicial és d'un 4,96% i el manteniment d'un 5,50%.

Es redueix la col·lecció inicial i el manteniment respecte al fons actual per adequar la col·lecció a l'ús i al mercat editorial.

I* - Llibres per a nens d'11 a 12 anys**

Els llibres I*** tenen un ús molt baix i, per tant, no necessiten reposar-se de manera tan ràpida.

	Inicial	Manteniment
F	5%	4%
A	2%	2%
B	2%	2%
C	2%	2%
D	2%	2%
E	2%	2%

Actualment a la col·lecció inicial l'I*** té una representació del 3,33% i al manteniment el 2%. S'ha baixat el percentatge respecte la col·lecció inicial actual ja que es considera que un 2% és una representació important a la col·lecció de les biblioteques i s'adequa més a l'ús i interès dels usuaris. Els bibliobusos tenen un tractament diferenciat perquè s'ha tingut en compte el perfil d'usuari majoritari.

4.3. CD Música

CD0 – CD1 – CD2 – CD3 – CD4 – CD5 – CD6 – CD7

La secció de música a les biblioteques públiques no té una tradició tan important com el suport imprès. És una secció que té un ús de préstec molt elevat per l'interès que desperta als usuaris i perquè el termini de préstec és més petit que els llibres. Aquests dos elements donen com a resultat que la rotació dels documents sonors sigui molt més alta que la resta de documents. Cal tenir en compte també que és una secció que genera molts documents perduts.

Les dades d'ús de préstec d'aquesta secció no contenen les de les biblioteques del mòdul **A** ja que en el moment de fer l'estudi aquestes biblioteques no tenien audiovisuals.

CD0 – Música tradicional

La música tradicional no és de les més prestades de la secció musical però té una percentatge elevat perquè es creu que la representació de les músiques d'arreu és important a les biblioteques tenint en compte el caràcter d'obres bàsiques que

aporta el Servei de Biblioteques. Cal destacar la dificultat que ofereix el mercat discogràfic de selecció i compra de títols de fons bàsics ja que hi ha poques empreses discogràfiques que mantinguin un catàleg estable de títols.

	Inicial	Manteniment
F	15%	19%
A	15%	19%
B	15%	19%
C	16%	19%
D	16%	21%
E	16%	21%

Fins ara, la col·lecció inicial tenia una representació de la música tradicional d'un 15% dels discos i un 25% de manteniment.

Es manté el percentatge de fons inicial i disminueix el de manteniment.

CD1 – Jazz

El Jazz no és el que desperta més interès als usuaris si es tenen en compte les dades de préstec però es considera important tenir una representació d'aquest estil musical per la influència que té aquest gènere en la música en general.

	Inicial	Manteniment
F	7%	7%
A	7%	7%
B	7%	7%
C	8%	8%
D	8%	8%
E	8%	8%

Actualment s'estan construint les col·leccions inicials amb una representació del jazz amb un 15% i el manteniment amb un 10%.

S'ha reduït de manera important la presència en la col·lecció inicial ja que les dificultats per trobar discos bàsics de jazz són molt grans. El manteniment es redueix a tots els mòduls per qüestions d'ús i mercat discogràfic.

CD2 – Música rock i pop

Les dades d'ús donen a aquest número de classificació com el que hauria de tenir una representació més alta a la col·lecció. El mercat discogràfic també va en aquesta tendència ja que la producció discogràfica és molt alta i, a més, inclou molts àmbits musicals diferents.

	Inicial	Manteniment
F	38%	38%
A	30%	40%
B	30%	40%
C	30%	39%
D	30%	37%
E	30%	37%

Fins ara s'està seleccionant un 20% de la col·lecció inicial de música i un 25% de manteniment.

S'ha augmentat la presència de CD 2 (música pop i rock) a la col·lecció inicial per donar cabuda a una representació de tots els estils musicals que engloba. El manteniment també augmenta per donar resposta a la gran quantitat de producció discogràfica i al fet que l'ús continuat d'aquesta música fa que sovint s'hagin de donar de baixa alguns discos a causa del seu mal estat. S'ha fet una gradació entre els mòduls per ajustar-se a les necessitats diverses. L'augment més alt és el dels bibliobusos per la finalitat de préstec.

CD3 – Música clàssica

Les dades d'ús de la música clàssica recomanen baixar la representació d'aquest tipus de música a les biblioteques però d'altra banda es creu que una representació important d'aquesta música és bàsica per a les biblioteques públiques al marge de l'ús que se'n pugui fer. Per aquest motiu, s'ha baixat la representació de la música clàssica però no en la proporció que recomana el préstec. La gran diferència entre fons inicial i manteniment s'explica per l'àmplia representació de compositors al llarg de la història i les poques novetats que hi ha en el mercat discogràfic actual.

	Inicial	Manteniment
F	15%	8%
A	25%	10%
B	25%	11%
C	25%	11%
D	25%	11%
E	25%	11%

Actualment la col·lecció inicial té un 20% de música clàssica i el manteniment és d'un 25%.

Es manté el percentatge en la col·lecció inicial a tots els mòduls a excepció dels bibliobusos i el manteniment s'ha baixat atès que no hi ha moltes novetats. Els percentatges aplicats responen a la finalitat de mantenir una col·lecció bàsica tenint en compte una dotació més important a l'inici i un manteniment mínim d'aquest àmbit.

CD4 – Nous llenguatges musicals i música contemporània posterior a 1945.

La música de CD4 és poc utilitzada pels usuaris i hi ha poques novetats discogràfiques en comparació a altres estils musicals. Tot i així, és important que la col·lecció contingui una representació de tots els gèneres musicals.

	Inicial	Manteniment
F	2%	2%
A	2%	2%
B	2%	3%
C	2%	3%
D	2%	3%
E	2%	3%

La col·lecció inicial que s'elaborava fins ara tenia un 5% i el manteniment també era d'un 5%.

Es baixa el percentatge a tots els mòduls ja que el mercat discogràfic condiona i dificulta que es pugui mantenir aquesta presència a la col·lecció. Les dades d'ús també recomanen el mateix.

CD5 – Música funcional. Bandes sonores

L'anàlisi del fons actual dona uns resultats propers a les xifres d'ús. El mercat discogràfic i la representació a la col·lecció tenen un bon equilibri.

	Inicial	Manteniment
F	10%	10%
A	10%	10%
B	10%	10%
C	10%	10%
D	10%	10%
E	10%	10%

Actualment la col·lecció inicial té un 10% i el manteniment també.

Es manté la proporció actual que està entre un 9 i 10% de la col·lecció perquè l'equilibri entre dotació i ús és adequat i permet tenir una representació de les obres bàsiques.

CD6 – Enregistraments no musicals

D'enregistraments no musicals hi ha molt poca oferta al mercat i se suposa que per això tenen un ús tan baix.

	Inicial	Manteniment
F	1%	1%
A	1%	2%
B	1%	2%
C	1%	2%
D	1%	2%
E	1%	2%

Actualment representa un 5% i el manteniment també però no es pot arribar als percentatges establerts per falta de mercat discogràfic.

Per aquest motiu, s'han baixat els percentatges per adequar-los a la possibilitat real que ofereix el mercat.

CD7 – Enregistraments per a infants

La música i enregistraments per a infants estan condicionats pel mercat discogràfic que no produeix molts títols infantils de qualitat. Per aquest motiu no es pot augmentar l'oferta encara que de segur que incrementaria també l'ús. La col·lecció actual està equilibrada entre la quantitat i ús que se'n fa.

	Inicial	Manteniment
F	12%	15%
A	10%	10%
B	10%	8%
C	8%	6%
D	8%	6%
E	8%	6%

Fins ara el percentatge de representació de la música infantil és d'un 10% tant a la col·lecció inicial com al manteniment.

Tenint en compte les dificultats del mercat discogràfic s'ha baixat la representació als mòduls de biblioteques més grans ja que la quantitat total de títols en un 10% és massa elevada. Als mòduls **A** i **B** el 10% representa una xifra que es pot mantenir a l'igual que als bibliobusos. Aquests tenen un tractament diferenciat per afavorir el préstec i per ajustar la col·lecció al perfil d'usuari més nombrós.

4.4. Vídeo

4.4.1. Vídeos infantils

Els vídeos infantils contenen tant la part de ficció com la de no ficció. L'ús és molt elevat i, per aquest motiu, cal retirar moltes cintes que es fan malbé.

	Inicial	Manteniment
F	45%	57%
A	35%	52%
B	30%	40%
C	30%	27%
D	25%	23%
E	25%	20%

Actualment, els vídeos infantils ocupen entre un 16,11 i un 38% dels vídeos totals. Els percentatges del que s'està fent fins ara són els mateixos que es proposen. S'ha de tenir en compte el gran número de cintes que s'han de retirar perquè l'ús continuat les fa malbé.

No es canvia cap percentatge respecte al que s'està fent actualment ja que la relació entre el mercat, ús i la representació bàsica del fons és adequada. En la formació de la col·lecció inicial hi ha una part d'infantil més important que de manteniment en les biblioteques mitjanes i grans ja que les xifres absolutes que representen els percentatges en relació a tot el fons així ho recomanen. En els mòduls **F**, **A** i **B** això es dona a la inversa ja que no es dona cap problema per a renovar i incloure nous títols.

4.4.2. Vídeos d'adults

Els vídeos d'adults són de no ficció. La ficció és una part que s'ha de seleccionar i adquirir des de les biblioteques que ho considerin oportú.

	Inicial	Manteniment
F	55%	43%
A	65%	48%
B	70%	60%
C	70%	73%
D	75%	76%
E	75%	80%

Representen entre el 18,23% i gairebé el 80%. Aquests vídeos no es retiren tan sovint per l'ús. Els percentatges de col·lecció inicial i de manteniment són iguals als que s'estan aplicant fins ara.

Els vídeos per a adults tenen una gradació que va de menys documents als bibliobusos i més documents a les biblioteques grans atenent l'ús de la secció infantil.

El percentatge de la col·lecció inicial és més alt que el percentatge de manteniment en els mòduls **F**, **A** i **B** pels condicionaments del mercat. En els mòduls **C**, **D** i **E** la tendència és a la inversa, ja que trobar títols de qualitat és més fàcil a l'hora de fer

el manteniment, que no en fer la col·lecció bàsica quan sovint és difícil a causa de la quantitat absoluta de vídeos que necessiten les biblioteques més grans. Les dades aplicades a la col·lecció de manteniment i inicial tenen en compte tots aquests factors.

ANNEX 5

5. TIPUS D'OBRA FICCIÓ/NO FICCIÓ

El tractament general de la ficció segueix les recomanacions de les directrius internacionals de dotar les biblioteques més petites de ficció i, a les més grans, d'un fons de no ficció més important.

5.1. Ficció

Se segueix una gradació entre mòduls de petit a gran que es correspon a la gradació de més a menys ficció a la col·lecció. El manteniment és bastant semblant a la col·lecció inicial a les biblioteques dels mòduls **C**, **D** i **E**. Als mòduls de biblioteques més petites, **A**, **B** i **F** el manteniment de la ficció és més alt que a la col·lecció inicial ja que al principi és també molt important disposar d'un fons bàsic.

	Inicial	Manteniment
F	50,75%	53,75%
A	37%	46,12%
B	33,25%	39,13%
C	31%	30,87%
D	28,50%	29,37%
E	27,25%	26,75%

No hi ha canvis importants respecte al que s'està fent actualment.

5.2. No Ficció

La part de col·lecció dedicada a la no ficció és més gran com més gran és la biblioteca tal com apunten les directrius internacionals. En el cas dels bibliobusos gairebé arriba a la meitat del fons. La resta de biblioteques tenen una gradació de petita a gran i de menys a més fons de coneixements. El manteniment és semblant a l'aportació inicial a les biblioteques dels mòduls **C**, **D** i **E** i inferior en els mòduls **A**, **B** i **F** atès que les biblioteques petites han de tenir una part de ficció més important

a la col·lecció. De fons de coneixements han de tenir una col·lecció bàsica però poden utilitzar els fons de les biblioteques centrals comarcals i de districte.

	Inicial	Manteniment
F	49,25%	46,25%
A	63%	53,88%
B	66,75%	60,87%
C	69%	69,12%
D	71,50%	70,63%
E	72,75%	73,25%

No hi ha canvis substantius respecte al que s'està fent actualment. Des del Servei es potencia la no ficció a les biblioteques dels mòduls **C**, **D** i **E** seguint les directrius internacionals i deixant que la ficció s'assumeixi des de les biblioteques i a partir de pressupostos municipals.

ANNEX 6

6. NIVELL ADULT/INFANT

Les recomanacions internacionals apunten que la secció infantil ha de ser d'un 25%. Aquest principi es compleix a les biblioteques petites i mitjanes però no en les grans, ja que les xifres absolutes de títols no ho recomanen atès el mercat actual.

6.1. Fons d'adults

El fons per a adults de les col·leccions és més gran que la part infantil. Com més petita és la biblioteca, més gran és la part dedicada als nens. Els bibliobusos tenen el major percentatge dedicat a infantil ja que tenen uns usuaris majoritaris infantils. A la resta de biblioteques, a la col·lecció inicial hi ha una mica més d'adults que al manteniment ja que per arribar a un 75% del fons per a adults ideal cal aquest accent al fons inicial.

	Inicial	Manteniment
F	67,67%	62,67%
A	76,67%	71%
B	78,33%	75%
C	79%	80,67%
D	80,67%	81,67%
E	81,50%	83,67%

Hi ha una gradació que va de biblioteques petites a grans i de menys a més quantitat de fons d'adults seguint l'ús dels documents i el mercat editorial.

6.2. Fons infantil

Cal destacar que el suport llibre i vídeo tenen un 25% del fons infantil però no la música. Per aquest motiu, no s'arriba al 25% de fons recomanat a les biblioteques més grans.

	Inicial	Manteniment
F	32,33%	37,33%
A	23,33%	29%
B	21,67%	25%
C	21%	19,33%
D	19,33%	18,33%
E	18,50%	16,33%

El fons infantil en els bibliobusos és el més important en consonància a la gran quantitat de públic infantil que tenen. Les biblioteques tenen de més a menys fons infantil de petites a grans. El manteniment de fons infantil és més alt que el fons inicial en els mòduls **F**, **A** i **B** i a la inversa a les biblioteques **C**, **D** i **E** ja que en aquestes últimes, el fons de coneixement és més ampli que a la resta de biblioteques.